

UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA MŁAWA
z dnia .....

w sprawie
przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Mława
na lata 2026 - 2031

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) Rada Miasta Mława uchwala, co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Mława na lata 2026 – 2031 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Mława.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Filip Kowalczyk

UZASADNIENIE

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka należy do zadań własnych o charakterze obowiązkowym wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.).

Punktem wyjścia do opracowania projektu niniejszej strategii są dane statystyczne za lata 2020 – 2024 r. pochodzące z oceny zasobów pomocy społecznej, dane z GUS i informacje udostępnione przez m.in. Urząd Miasta w Mławie, Powiatowy Urząd Pracy, Komendę Powiatową Policji. Na tej podstawie dokonana została diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Miasta Mława.

Strategia zawiera: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, analizę SWOT, a także wskaźniki realizacji zadań.

Przyjęcie Strategii ułatwi prowadzenie wielu działań w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej Miasta Mława, skoordynuje działania prowadzone w oparciu o inne niż ustawa o pomocy społecznej umocowania prawne, ułatwi zdobywanie środków zewnętrznych na rozwiązywanie wielu zdiagnozowanych i opisanych problemów stanowiących bariery rozwoju Miasta.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026 – 2031 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców Miasta Mława, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W związku z powyższym zasadnym jest przyjęcie niniejszego dokumentu, w którym zostały zawarte do realizacji cele strategiczne na lata 2026 – 2031.

Załącznik do Uchwały Nr .....
Rady Miasta Mława
z dnia .....

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
DLA MIASTA MŁAWA
NA LATA 2026 – 2031**

Spis treści

WSTĘP.....	3
1. PROCEDURA TWORZENIA STRATEGII.....	5
1.1. PODSTAWY PRAWNE DOKUMENTU	5
1.2. STRUKTURA I METODOLOGIA OPRACOWANIA	7
2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA	10
Sytuacja demograficzna	10
2.1. ZASOBY NA TERENIE MIASTA.....	22
3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	24
3.2. PROBLEM UBÓSTWA	28
3.3. PROBLEM BEZROBOCIA.....	29
3.4. PROBLEMY OSÓB STARSZYCH I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ.....	33
3.5. PROBLEM BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH.....	40
3.6. PROBLEM UZALEŻNIEŃ.....	47
3.7. PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ.....	50
3.8. BEZDOMNOŚĆ.....	53
3.9. PROBLEMY SPOŁECZNE W OCENIE MIESZKAŃCÓW.....	54
3.10. ANALIZA SWOT.....	69
3.11. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	71
4. PLAN DZIAŁAŃ.....	72
4.1. MISJA.....	72
4.2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE.....	72
4.3. WDRAŻANIE I MONITORING STRATEGII	76
5. UWAGI KOŃCOWE.....	77
WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW	78
SPIS WYKRESÓW	79
SPIS TABEL.....	81
Aneks	82

WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2031 jest wieloletnim dokumentem programowym mającym istotne znaczenie dla poprawy jakości życia i zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom Miasta Mława, w szczególności grupom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Obowiązek opracowania i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

W mieście istnieje potrzeba utworzenia spójnego systemu wspierania osób i rodzin, który umożliwi skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, rozwój usług społecznych i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej.

Pandemia COVID-19, która była w Polsce w latach 2020-2022 pozostawiła skutki ekonomiczne, gospodarcze oraz społeczne, które będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, uwydatniając stare i generując nowe ryzyka socjalne. Na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy występujący na rynku pracy, rozwarstwienie społeczne pociągające za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, konflikty rodzinne, przemoc domowa, ujawnianie się nowych konfliktów społecznych, wzrost zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego, więzi rodzinne i społeczne, czy problem organizacji i zarządzania czasem osób starszych. Coraz częściej spotykamy się z ludźmi, którzy nie potrafią poradzić sobie z problemami życiowymi. Do najczęstszych słabości w naszym mieście należą między innymi: uzależnienia, niezaradność życiowa, problemy osób starszych i z niepełnosprawnościami. Problemy te często są przyczyną frustracji i zatępanej psychicznych. Niezbędna jest pomoc w rozwiązywaniu zarówno nagłych sytuacji kryzysowych, jak i codziennych życiowych spraw. Ostabiła się w społeczeństwie wrażliwość na problemy drugiego człowieka.

Dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek - jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, rodziny, jak też grupy społecznej jako całości.

W opracowaniu wskazano kierunki działań samorządu lokalnego w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej. Opracowując strategię uwzględniono współpracę instytucji rządowych, samorządowych, Kościoła i organizacji pozarządowych. Strategia jest zgodna z

założeniami Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030+. Uszczegóławia cele Strategii Rozwoju Miasta Mławy do roku 2025 z perspektywą do roku 2035, a także zgodna jest ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Mławskim na lata 2021 – 2025. Przy konstruowaniu dokumentu dotyczącego rozwiązywania lokalnych problemów społecznych zastosowano zasady odnoszące się do rozwiązywania problemów społecznych stosowane w Unii Europejskiej. Założeniem polityki społecznej Unii Europejskiej jest podejmowanie działań związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, a głównie stworzenie systemu zabezpieczenia społecznego.

Strategia pozwoli na racjonalne prowadzenie lokalnej polityki społecznej, a także wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz Miasta.

1. PROCEDURA TWORZENIA STRATEGII

1.1. PODSTAWY PRAWNE DOKUMENTU

Przy opracowywaniu Strategii wzięto pod uwagę następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dotyczy między innymi zasad współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi;
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych; reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach;
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych dotyczy osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności;
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń zdrowotnych i instrumentów polityki na rzecz rodziny;
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego reguluje zasady i formy ochrony praw lokatorów oraz zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy;
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i ich wypłacania;
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. W świetle ustawy ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym, zapewnianiu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii określa zasady przeciwdziałania narkomanii;
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową i wobec osób stosujących przemoc domową;
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych określa m. in. warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zasady i tryb finansowania świadczeń, zasady obowiązkowego i dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje zasady wspierania i pracy z rodziną, omawia organizację pomocy i wychowania dziecka, pieczę zastępczą, pomoc dla osób usamodzielnionych, określa zadania administracji publicznej we wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty reguluje między innymi zasady przyznawania pomocy materialnej dla uczniów;
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych określa zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym i ustalania składek na ubezpieczenie społeczne oraz podstawy ich wymiaru;
- Dokumenty międzynarodowe Rady Europy dotyczące praw obywatelskich, politycznych, społecznych, gospodarczych to: Europejska Konwencja Praw Człowieka przyjęta w 1950 r. w Strasburgu, Europejska Karta Społeczna z 1961r.;
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej Dla Polski zawiera diagnozę sytuacji społecznej w Polsce pod kątem czynników wpływających na zjawisko wykluczenia społecznego;
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku;
- Strategia Rozwoju Miasta Mława do 2025 roku z perspektywą do 2035 roku;
- Polityka Społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030;
- Uchwała Nr X/104/2024 Rady Miasta Mława z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych dla Miasta Mława na lata 2025-2029;

1.2. STRUKTURA I METODOLOGIA OPRACOWANIA

Strategia jest dokumentem nadrzędnym, który integruje przyjmowane przez gminę programy i projekty działań w sferze społecznej. Przygotowana została na podstawie dokumentacji będącej w dyspozycji Centrum Usług Społecznych w Mławie oraz w oparciu o informacje uzyskane z Głównego Urzędu Statystycznego, instytucji współpracujących i współdziałających w obszarze polityki społecznej na terenie Miasta Mława.

Dokument zawiera: diagnozę sytuacji społecznej, plan działań, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, a także wskaźników realizacji działań.

Niniejszy dokument dużą wagę przywiązuje do konieczności realizacji zasad sprawiedliwości społecznej i solidarności społecznej. Uwzględnia również zasadę ochrony godnej egzystencji, działań prewencyjnych oraz aktywizacyjny wymiar wsparcia społecznego.

Punktem wyjścia była analiza sytuacji SWOT polegająca na identyfikacji słabych i mocnych stron istniejących metod rozwiązywania problemów społecznych, pozwalająca określić szanse

i zagrożenia w otoczeniu. Istotnym elementem było przygotowanie ankiet on-line i rozestanie ich do instytucji współdziałających w obszarze polityki społecznej. Została ona opublikowana na Facebooku i na stronie internetowej naszego Centrum oraz udostępniona instytucjom funkcjonującym na terenie Miasta Mława celem rozpowszechnienia jej wśród mieszkańców. Wyniki badań z ankiety zostały wykorzystane przy opracowywaniu niniejszego dokumentu.

Strategia ma charakter otwarty, może być ciągle aktualizowana, udoskonalana i mogą być modyfikowane kierunki i sposoby jej realizacji.

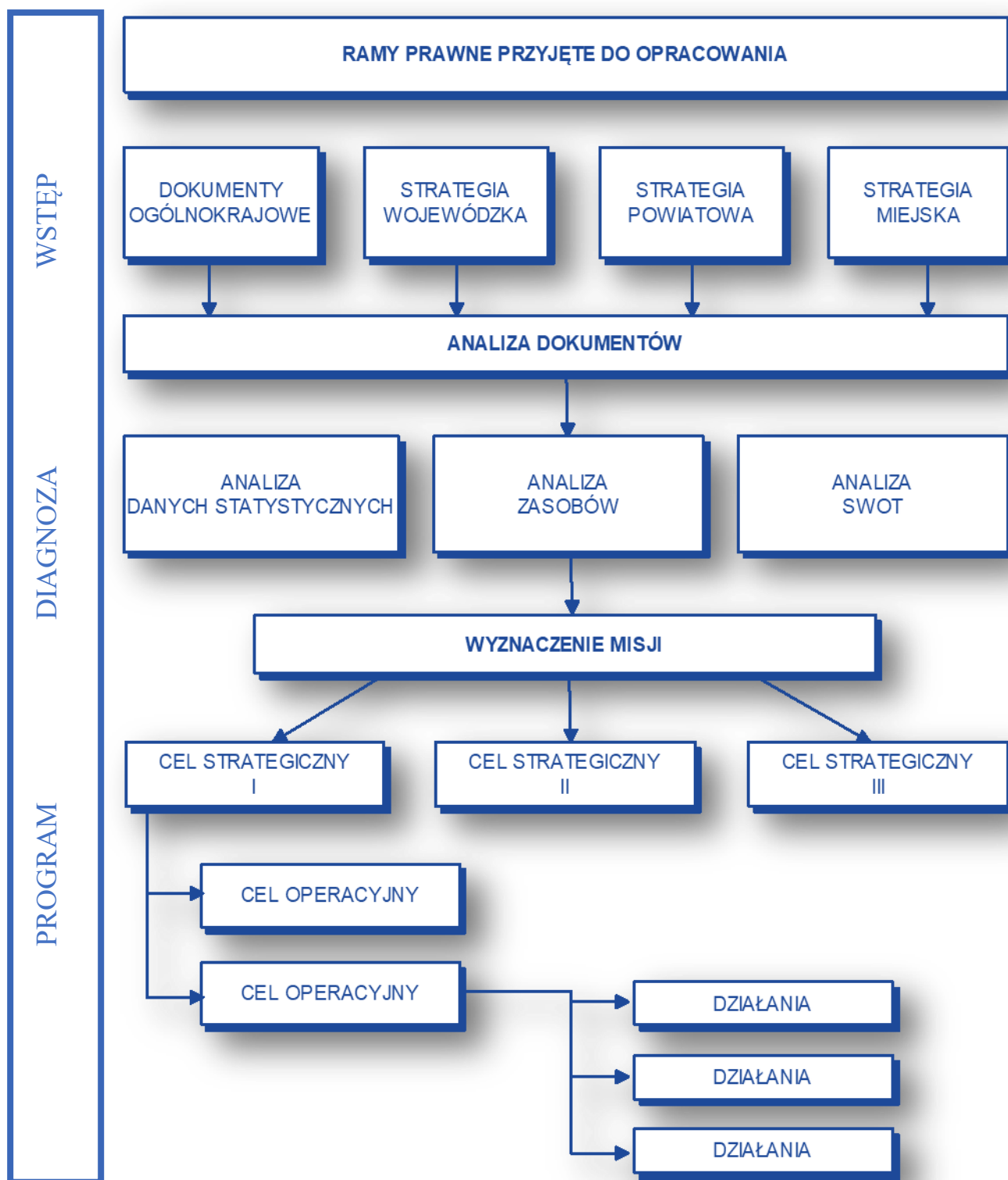
Przyjęcie i realizacja dokumentu mają prowadzić do osiągnięcia głównego celu pomocy społecznej, a więc umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, a także włączenia wszystkich podmiotów, chcących działać na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w realizację zadań zaplanowanych w Strategii.

Prace nad przygotowaniem projektu Strategii prowadzone były przez pracowników Centrum Usług Społecznych w Mławie, którymi koordynowała Dorota Kaczorek-Magdalińska - Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Mławie. Perspektywa czasowa obowiązywania Strategii została wyznaczona do 2031 roku.

Planowość działań w sferze społecznej zakłada, że programy działań będą przyjmowane również w następnych latach tak, aby zapewnić ciągłość planowania strategicznego i realizację wytyczonych przez niniejszą Strategię celów w oparciu m.in. o takie dokumenty jak:

- Strategię Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035,
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława na lata 2024-2025,

- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026,
- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Mława na lata 2024 – 2030,
- Program Usług Społecznych dla Miasta Mława na lata 2025-2029.

METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

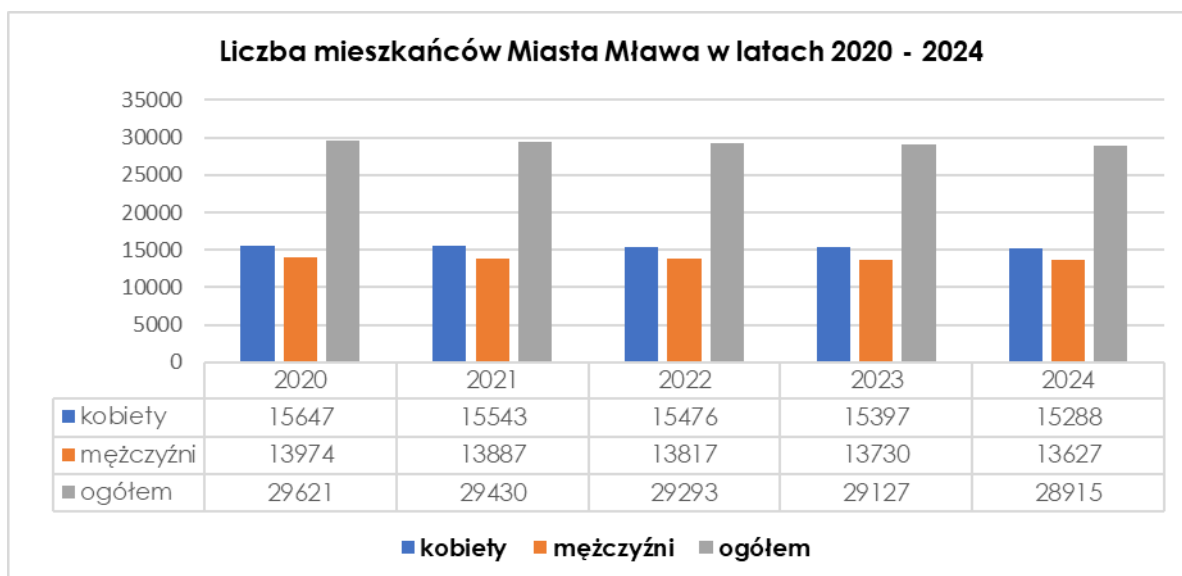
2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Sytuacja demograficzna

Miasto Mława położone jest w północnej części woj. mazowieckiego w odległości 130 km od Warszawy przy drodze krajowej Nr 7.

Liczba mieszkańców Miasta Mława wykazuje tendencję spadkową, co obrazuje poniższy wykres. Zmniejszyła się o 359 osób na przetomie lat 2020-2024. Spadek dotyczy zarówno liczebności kobiet, jak i mężczyzn. Na dzień 31.12.2024 r. większość stanowiły kobiety.

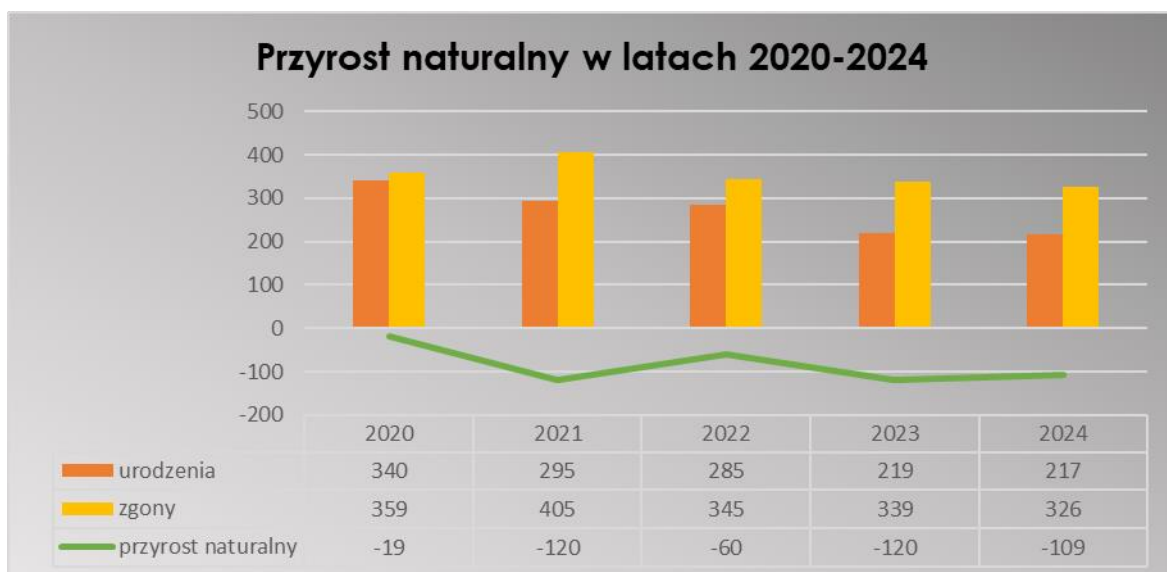
Wykres 1 Liczba mieszkańców Miasta Mława w latach 2020 - 2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Mława

Na spadek liczby ludności na terenie Miasta Mława ma wpływ przede wszystkim ujemny przyrost naturalny. Świadczy o tym większa liczba zgonów niż urodzeń, co dokładnie obrazuje poniższy wykres przedstawiający dane za lata 2020-2024. Wpływ na taki stan rzeczy ma także migracja osób do innych większych miast i za granicę w celu podjęcia pracy zarobkowej.

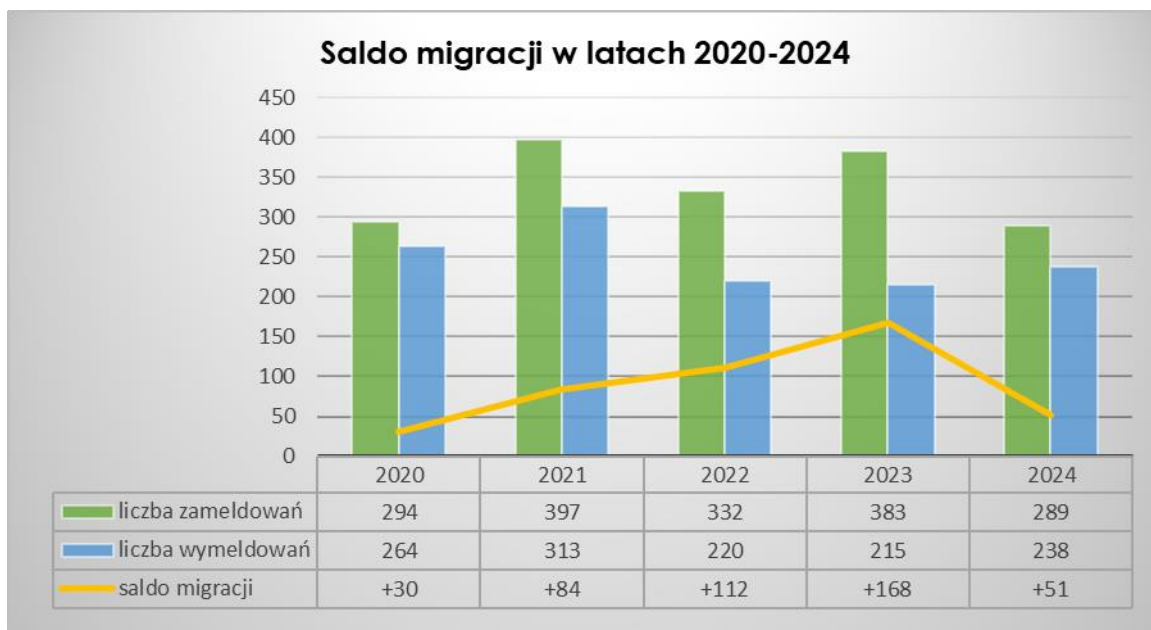
Wykres 2 Przyrost naturalny na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Mławie

Analizując powyżej przedstawiony wykres należy wskazać, iż przyrost naturalny w roku 2020 wynosił -19, a w roku 2024 wynosił -109.

Wykres 3. Saldo migracji na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Mławie

Na podstawie danych dotyczących migracji na obszarze miasta na przestrzeni lat 2020-2024 można zauważyć, że w okresie od 2021 roku do 2023 roku zanotowano dodatnie saldo migracji, co świadczy o większej liczbie zameldowań niż wymeldowań na danym terenie, natomiast od 2024 r. zanotowano tendencję spadkową (wykres 3). Przez migracje rozumie się

przemieszczanie się ludności związane ze stałą lub czasową zmianą miejsca zamieszkania. Saldo migracji ma istotny wpływ na wysokość populacji danego obszaru.

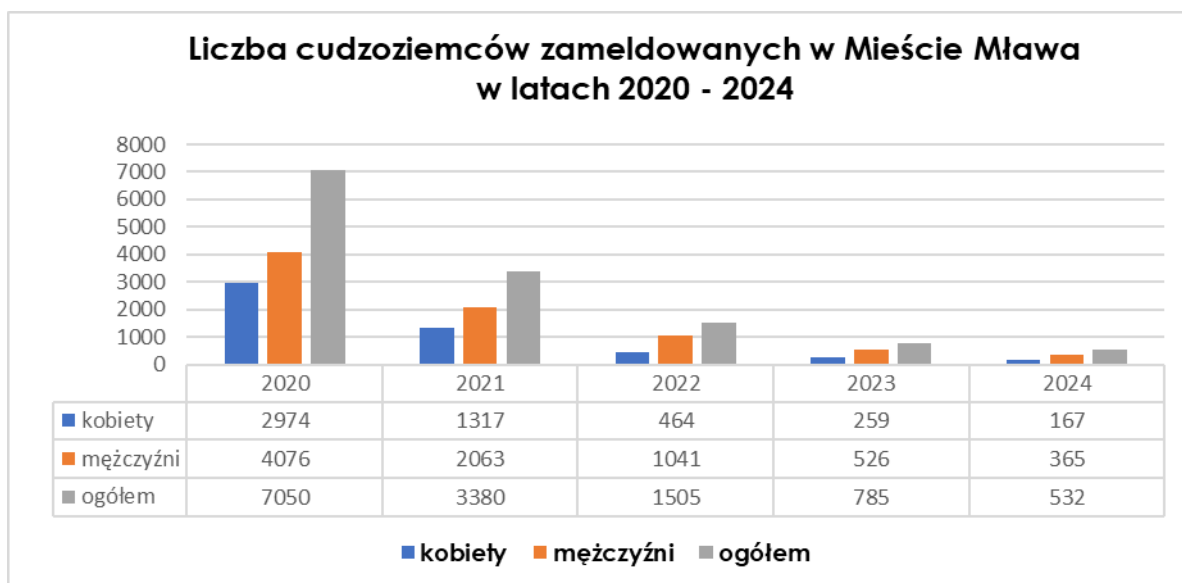
Wykres 4 Struktura wiekowa mieszkańców Miasta Mława w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Mławie

Analizując sytuację demograficzną w zakresie poszczególnych grup ekonomicznych na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024 na uwagę zasługuje znaczny spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, natomiast wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co negatywnie świadczy o sytuacji demograficznej na terenie miasta. Wyraźnie można zaobserwować proces starzenia się społeczeństwa. Wzrost liczby osób starszych wiąże się z koniecznością zaspokojenia rosnących potrzeb tej grupy społeczeństwa, głównie w zakresie opieki socjalnej i zdrowotnej. Polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale także na całe społeczeństwo polskie. Liczbę cudzoziemców zameldowanych w Mieście Mława przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5 Liczba cudzoziemców zameldowanych w Mieście Mława w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Mławie

W roku 2024 było 532 cudzoziemców zameldowanych w Mławie. Większość z nich stanowili mężczyźni. Poniższy wykres przedstawia strukturę wiekową cudzoziemców zameldowanych w mieście Mława.

Wykres 6 Struktura wiekowa cudzoziemców w Mieście Mława w latach 2020-2024

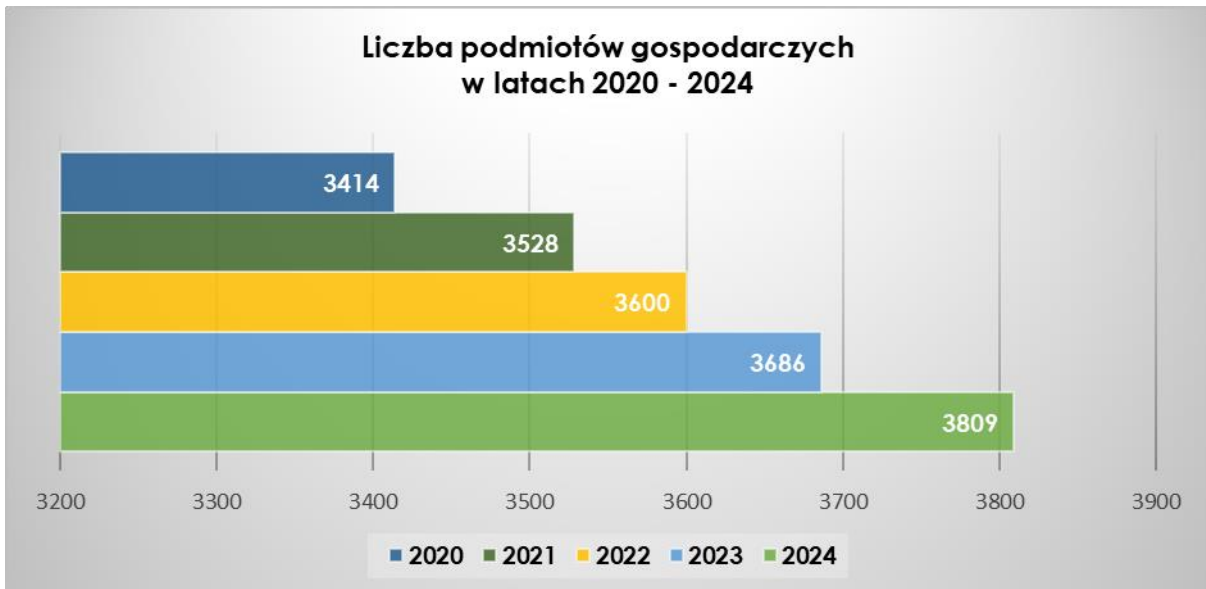
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Mławie

Analizując sytuację cudzoziemców przebywających w mieście Mława pod względem wieku najwięcej jest w wieku produkcyjnym, natomiast najmniej w wieku poprodukcyjnym.

Rynek pracy

Duży wpływ na rozwój gospodarczy miasta mają podmioty gospodarcze. Przyczyniają się do wprowadzania nowych produktów i usług na rynek oraz tworzą nowe miejsca pracy. Większość podmiotów funkcjonowała w sektorze prywatnym.

Wykres 7. Podmioty gospodarcze na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Mławie

Z analizy powyższego wykresu wynika, iż na terenie Miasta Mława wzrosła o 395 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na przełomie lat 2020-2024.

Tabela 1 Rodzaje prowadzonej działalności gospodarczej na terenie Miasta Mława w latach 2020 -2024

Nazwa	Rok				
	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Miasta Mława w tym z podziałem na rodzaj działalności:					
Rolnictwo, leśnictwo łowiectwo, i rybactwo	75	72	74	76	75
Przemysł, budownictwo	745	765	785	834	874
Inne rodzaje działalności	2594	2691	2741	2776	2860

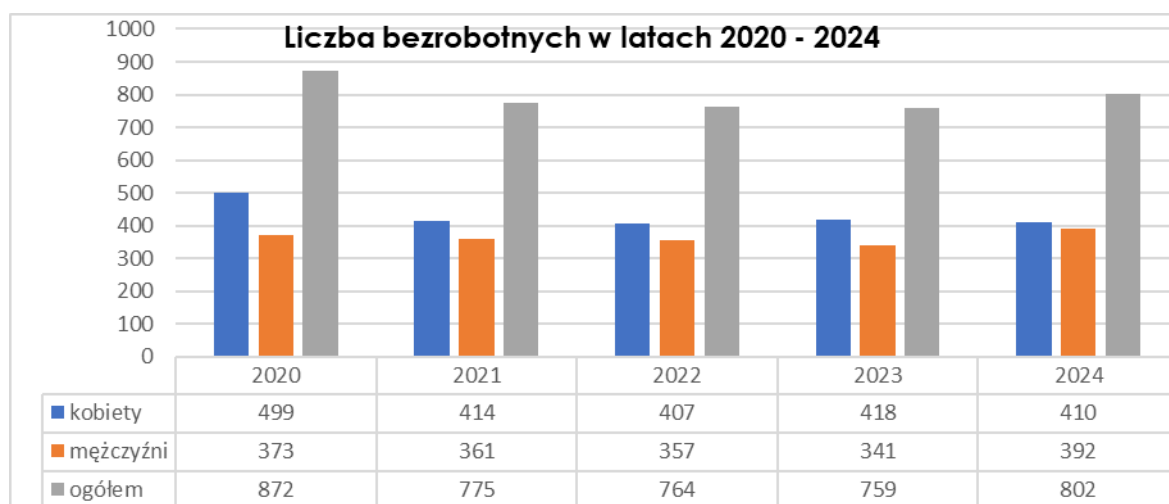
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Mławie

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności wzrasta liczba firm związanych z budownictwem i przemysłem. Na pozostałe działalności składają się: handel, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości i inne usługi. Do największych przedsiębiorstw na terenie Miasta Mława można zaliczyć m.in.: Zakład Drobiarski WIPASZ, LG Electronics Mława Sp. z o.o., Dong Yang Electronics Sp. z o.o., Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

Kondycja rynku pracy również odgrywa ważną rolę w rozwoju Miasta Mława. Na terenie miasta występuje problem bezrobocia, jednak na dzień 31.12.2024 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Mławie wynosiła 802 osoby i jest mniejsza o 70 osób niż w grudniu 2020 r. Poniżej przedstawiono wykres dotyczący liczby osób bezrobotnych w latach

2020–2024 na terenie Miasta Mława.

Wykres 8 Bezrobocie na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Mławie

Analizując dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie na uwagę zasługuje spadkowa tendencja dotycząca liczby osób bezrobotnych utrzymująca się do roku 2023. Kobiety stanowiły większość ogółu osób zarejestrowanych ze statusem osób bezrobotnych. W Mławie funkcjonuje również „szara strefa” czyli możliwość zatrudnienia „na czarno”. Rozmiar tego zjawiska jest trudny do ustalenia. Dostrzegany jest również przez pracowników socjalnych CUS w Mławie podczas przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych. Gałęzią gospodarki najsilniej rozwiniętą w Mławie jest przemysł elektroniczny, przemysł spożywczy, przemysł usługowy i handel. Mława pełni funkcję ośrodka usługowo-produkcyjnego dla całego powiatu.

Sytuacja mieszkaniowa

Zasoby gminy i warunki mieszkaniowe ludności w znacznym stopniu wpływają na jakość życia społecznego. Budynek mieszkalne znajdujące się na terenie miasta pozostają w dyspozycji gminy, spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, osób fizycznych. Coraz większa liczba mieszkań jest również wyposażona w urządzenia techniczno-sanitarne, co jest związane z jednej strony z oddawaniem do użytku nowych mieszkań, w których są one podstawowym standardem, a z drugiej strony z remontami dokonywanymi przez indywidualnych użytkowników i inwestycjami samorządów lokalnych.

Tabela 2 Mieszkania komunalne i socjalne na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Wyszczególnienie					
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	574	672	672	788	633
w tym mieszkań socjalnych	104	104	94	87	34
Liczba wniosków złożonych o przydział mieszkania komunalnego z zasobów gminy	120	81	56	68	48
Liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne	7	4	31	30	15

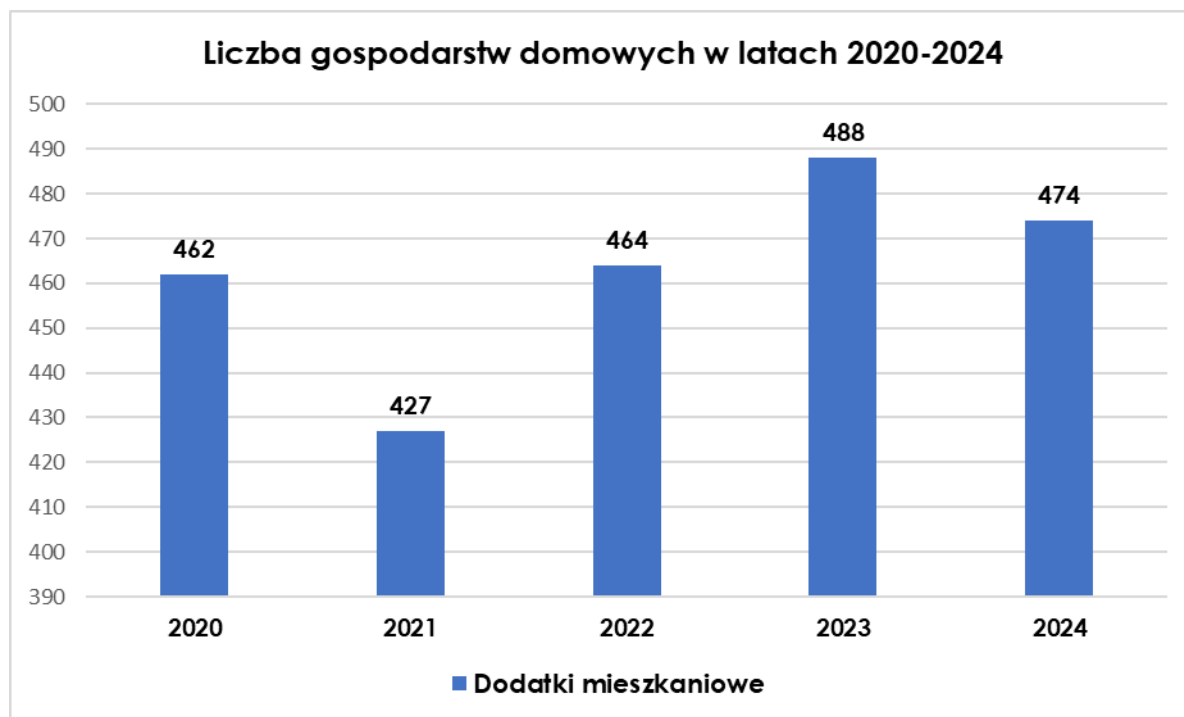
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Mławie

W Mieście Mława zwiększyła się liczba mieszkań komunalnych, a zmniejszyła się liczba mieszkań socjalnych, co obrazuje powyższa tabela. Należy wskazać, że wyraźnie spadła liczba złożonych wniosków o przydział mieszkania komunalnego z zasobów gminy w 2024 r. w stosunku do 2020 r. Mieszkańcy miasta, którzy spełniają odpowiednie warunki, mogą ubiegać się o pomoc w formie dodatku mieszkaniowego.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom i rodzinom, które mają tytuł prawny do lokalu, spełniają kryterium dochodowe (tj. dochód na członka gospodarstwa domowego jest poniżej ustalonego progu) oraz nie przekraczają powierzchni normatywnej dla swojego

gospodarstwa domowego. Dotyczy to osób mieszkających w wynajmowanych lub posiadanych mieszkaniach, ale nie przysługuje przebywającym w placówkach takich jak domy pomocy społecznej, zakłady karne czy schroniska dla nieletnich. Z poniższego wykresu zauważa się wzrost liczby gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego.

Wykres 9 Dodatki mieszkaniowe w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Warunki, w jakich ludzie mieszkają, stanowią nie tylko wyznacznik ich statusu społecznego i materialnego, ale także jeden z głównych czynników determinujących jakość ich życia.

Bezpieczeństwo mieszkańców

O stan bezpieczeństwa mieszkańców Mławy dbają przede wszystkim: Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Straż Miejska działająca w strukturach Urzędu Miasta, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Powiatowy Inspektorat Weterynarii, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego. Obszar działań ww. instytucji obejmuje bardzo szerokie spektrum zagadnień związanych z ochroną życia, zdrowia i mienia ludności, majątku publicznego, a także ustroju i suwerenności państwa. Działania te są ukierunkowane w szczególności na wszelkie przejawy naruszania prawa przez mieszkańców, pożary, klęski żywiołowe oraz inne miejscowe zagrożenia spowodowane siłami natury lub działalnością człowieka, jak również czynnikami szkodliwymi i uciążliwymi dla zdrowia, w tym choroby zakaźne i zawodowe. W analizowanym okresie widoczny jest wzrost

przestępstw popełnionych w różnych sytuacjach, co obrazuje poniższa tabela dotycząca liczby przestępstw i zatrzymań.

Tabela 3 Przestępstwa i zatrzymania na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Ogólna liczba przestępstw	228	315	377	333	261
zabójstwa	0	1	1	2	0
gwałty	2	3	4	3	8
rozboje	0	1	2	1	0
kradzież z włamaniem	65	73	77	77	49
kradzież mienia	30	116	157	125	74
uszkodzenie mienia	46	34	31	38	23
bójki i pobicia	10	20	13	6	11
przestępstwa narkotykowe	34	34	31	38	23
przemoc (znęcanie się nad rodziną)	41	33	41	30	32
Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia	46	57	68	57	61
Liczba przestępstw popełnionych przez osoby dorosłe i nieletnie z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	35	34	35	40	23
Liczba przestępstw popełnionych przez osoby dorosłe i nieletnie z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	0	0	0	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP w Mławie

Oceniając stan bezpieczeństwa publicznego w Mieście Mława w 2024 roku należy podkreślić,

że w omawianym okresie według danych Komendy Powiatowej Policji w Mławie ogólna liczba przestępstw wyniosła 261 i jest wyższa niż w roku 2020 o 33 wykroczenia. Odnotowano wzrost przestępczości w wybranych kategoriach pospolitych przestępstw - kradzież mienia, a także zatrzymanie do wytrzeźwienia. Do negatywnych elementów z zakresu bezpieczeństwa publicznego należy zaliczyć także przestępczość narkotykową.

Ochrona zdrowia

Usługi zdrowotne stanowią bardzo ważną kategorię usług społecznych, która w istotny sposób wpływa na zdrowotność społeczeństwa. Zasadniczym elementem opieki zdrowotnej w Polsce są obecnie lekarze pierwszego kontaktu, realizujący podstawową opiekę zdrowotną (POZ),

w której zawiera się leczenie oraz profilaktyka chorób, rehabilitacja, orzekanie o stanie zdrowia,

a także zapewnienie opieki pielęgniarki środowiskowej oraz położnej. Natomiast oddzielne kategorie świadczeń medycznych stanowią: leczenie stomatologiczne, ambulatoryjna opieka specjalistyczna, leczenie szpitalne, opieka psychiatryczna oraz leczenie uzależnień. Podstawową opiekę zdrowotną zapewniają niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej.

W Mławie funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, w którym są następujące oddziały: internistyczno-kardiologiczny z odcinkiem udarowym, anestezjologii i intensywnej terapii, pediatryczny, ginekologii jednego dnia, chirurgiczny ogólny z pododdziałem chirurgii urazowo-ortopedycznej, rehabilitacyjny, pododdział rehabilitacji neurologicznej, pododdział rehabilitacji dziennej, Hospicjum stacjonarne, Szpitalny Oddział Ratunkowy oraz Zakład Opiekuńczo-Leczniczy. Mieszkańcy Mławy mogą uzyskać także wsparcie w poradniach specjalistycznych działających przy SPZOZ w Mławie i zakładach podstawowej opieki zdrowotnej tj. :

- Specjalistyczne Centrum Medyczne, ul. Żwirki 26, 06-500 Mława;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Żwirki 26, 06-500 Mława;
- Przychodnia Rejonowa przy SPZOZ ul. Sądowa 7, 06-500 Mława;
- Przychodnia Rodzinna „PANACEUM” ul. Reymonta 8, 06-500 Mława;
- NZOZ Poradnia Rodzinna „MEDYK” ul. Napoleońska 21, 06-500 Mława;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PANAKEJA” ul. Żwirki 26, 06-500 Mława;
- Przychodnia Lekarzy specjalistów OMEGA ul. Płocka 43, 06-500 Mława;
- NZOZ ARNICA, ul. Wójtostwo 1, 06-500 Mława;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Grupowa Praktyka Lekarska” ul. Płocka 43, 06-500 Mława;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Stacja Opieki - Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego „CARITAS” ul. Mariacka 18, 06-500 Mława;

— Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Maria Rząca ul. Reymonta 8,
06-500 Mława.

W Mławie jest ograniczony dostęp do specjalistycznego wsparcia psychiatrycznego. Funkcjonuje tylko w ramach NFZ jedna poradnia zdrowia psychicznego dla osób dorosłych, natomiast nie ma tego typu poradni dla dzieci i młodzieży.

Oświata, kultura, sport

Zadania własne gminy obejmują również sprawy z zakresu edukacji, stąd wynika też obowiązek zapewnienia przez jednostki samorządu terytorialnego bezpiecznych i higienicznych warunków działania szkół. Obowiązkiem organu prowadzącego jest wykonywanie remontów i inwestycji, wyposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do realizacji programów.

Do obowiązków gminy zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym należy prowadzenie publicznych przedszkoli i żłobków. Umożliwia to efektywne kształcenie, dobre warunki pracy i nauki, a także możliwość zabezpieczenia czasu wolnego dzieciom i młodzieży szkolnej poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów.

Na terenie Miasta Mława funkcjonują publiczne placówki oświatowe: szkoły podstawowe i przedszkola prowadzone przez miasto Mława. Trzy z nich tworzą zespoły placówek oświatowych, są to:

- Zespół Placówek Oświatowych Nr 1, który tworzą: Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Hugona Kołłątaja, Miejskie Przedszkole Samorządowe Nr 1 im. Marii Konopnickiej;
- Zespół Placówek Oświatowych Nr 2, który tworzą: Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Haliny Rudnickiej, Miejskie Przedszkole Samorządowe Nr 2;
- Zespół Placówek Oświatowych Nr 3, który tworzą: Szkoła Podstawowa Nr 7 im. Zuzanny Morawskiej, Miejskie Przedszkole Samorządowe Nr 3 im. Jana Brzechwy i Miejskie Przedszkole Samorządowe Nr 4.

Ponadto w mieście Mława są 2 żłobki, w tym 1 żłobek miejski oraz klub dziecięcy, 8 przedszkoli,

6 szkół ponadpodstawowych, Szkoła Muzyczna I i II stopnia, Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna w Mławie oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, w którym uczą się dzieci i młodzież z niepełnosprawnością. Placówki oświatowe zapewniają dostęp do wykwalifikowanej kadry opiekuńczo-wychowawczej oraz bogatą ofertę dydaktyczną. Dyrektorzy jednostek oświatowych systematycznie zakupują pomoce dydaktyczne oraz sprzęt sportowy niezbędny do prowadzenia zajęć edukacyjnych. W Mławie jest także Filia Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego z siedzibą w Ciechanowie - Wydział Nauk Technicznych i Społecznych. Jest publiczną uczelnią wyższą, której misją jest

działalność dydaktyczna młodzieży i dorosłych, skierowana głównie na potrzeby lokalnego otoczenia, bez względu na posiadany stan materialny beneficjentów.

Zadania w zakresie rozpoznawania, pobudzania i zaspokajania potrzeb kulturalnych ludności, w tym z zakresu czytelnictwa, a także tworzenia warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, realizują w Mławie Miejski Dom Kultury posiadający kino, Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej i Miejska Biblioteka Publiczna z filiami.

Działalność w obszarze sportu prowadzona jest przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Mławską Halę Sportową, na halach sportowych przy szkołach i na boiskach szkolnych.

W 2024 roku na terenie miasta Mława zorganizowano ponad 100 wydarzeń kulturalnych. Wszystkie wymienione wyżej jednostki współtworzyły także miejskie wydarzenia, takie jak: Jajobranie, zajęcia wakacyjne, Piknik Militarny. Były to wydarzenia plenerowe, które odbywały się w różnych miejscach na terenie Miasta Mława i cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców.

Organizacje pozarządowe

Ważną rolę w życiu społecznym, obywatelskim, zapewnianiu potrzeb mieszkańców lokalnej społeczności i działalności publicznej odgrywają organizacje pozarządowe niezależne, dobrowolne podmioty, działające na zasadzie non-profit i niezależne od władz publicznych, w tym stowarzyszenia i fundacje. Nadal wiele organizacji działa aktywnie, nie mając określonych długoterminowych celów, a wśród głównych barier ich funkcjonowania można wskazać bariery finansowe, w tym m.in. brak środków na zapewnienie wkładu własnego w projektach oraz niewystarczający potencjał finansowy w aplikowaniu o środki. Wiele podmiotów bazuje na aktywności kilku osób lub tylko jednego lidera; brakuje im zaplecza kadrowego i technicznego. Miasto Mława wspiera organizacje na różnych płaszczyznach, zarówno finansowej jak i pozafinansowej. Dotacje z budżetu Miasta i Powiatu są przekazywane organizacjom pozarządowym w zakresie turystyki, ochrony i promocji zdrowia, działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami, działań na rzecz kultury i sztuki oraz upowszechniania kultury fizycznej i sportu. W obszarze ekonomii społecznej w Mławie funkcjonuje 1 spółdzielnia socjalna świadcząca różne usługi dla mieszkańców.

Ponadto, co roku uchwalany jest Program Współpracy Miasta Mława z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wszelkie działania w Mieście Mława wspierają wolontariusze. Przy Centrum Usług Społecznych w Mławie działa Stowarzyszenie Wspierania Społeczności Lokalnej „Bądźmy Razem”, którego członkami są pracownicy Centrum. Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez: pozyskiwanie środków finansowych oraz rzeczowych od osób prywatnych i instytucji, pozyskiwanie wolontariuszy do aktywnego udziału w działaniach statutowych, pozyskuje żywność z Banku Żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa i rozdziela wśród najbardziej

potrzebujących osób i rodzin z terenu Miasta Mława, którzy spełniają ustalone kryterium dochodowe. Program realizowany jest na mocy porozumienia z Bankiem Żywności w Ciechanowie. Stowarzyszenie przygotowuje także każdego roku paczki świąteczne dla rodzin z artykułów pochodzących ze Świątecznej Zbiórki Żywności i z artykułów przekazanych od sponsorów. CUS wspólnie ze Stowarzyszeniem Wspierania Społeczności Lokalnej „Bądźmy Razem” bierze udział każdego roku w Ogólnopolskiej Zbiórce Żywności.

2.1. ZASOBY NA TERENIE MIASTA

Instytucjonalny system pomocy i wsparcia organizowany jest na rzecz osób i rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie jej pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. Tworzą go więc przede wszystkim podmioty działające w sferze pomocy i integracji społecznej. Podstawową jednostką organizacyjną na szczeblu gminy jest Centrum Usług Społecznych w Mławie. Wykonuje zadania gminy wynikające nie tylko z ustawy o pomocy społecznej, ale również z wielu innych ustaw regulujących przyznawanie różnych świadczeń mieszkańcom Miasta Mława. Centrum Usług Społecznych w Mławie powstało w wyniku przekształcenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych w Mławie zgodnie z Uchwałą Nr LV/719/2023 Rady Miasta Mława z dnia 24 października 2023 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej Centrum Usług Społecznych w Mławie poprzez przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mławie oraz nadania statutu Centrum Usług Społecznych w Mławie.

W Mławie funkcjonuje Zespół Ośrodków Wsparcia, będący stacjonarną placówką pomocową świadczącą specjalistyczne poradnictwo dla osób doznających przemocy domowej

oraz pomocy na rzecz osób i rodzin znajdujących się w kryzysie. Jest też Środowiskowy Dom Samopomocy, który stanowi koedukacyjną placówkę pobytu dziennego, przeznaczoną dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym, umiarkowanym

i lekkim. Uczestnicy mają możliwość skorzystania z terapii zajęciowej w formie zespołowej i indywidualnej (zajęcia plastyczno-rękodzielnicze, techniczne, kulinarne, kulturalno-oświatowe, krawieckie, informatyczne, kinezyterapia), treningu umiejętności społecznych i praktycznych, socjoterapii oraz terapii psychologicznej.

Od 2022 roku w Mławie funkcjonuje Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne, które przeznaczone jest dla 22 osób dorosłych z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym, w tym dla 20 osób w ramach pobytu dziennego oraz dla 2 osób w ramach pobytu całodobowego zamieszkujących teren powiatu mławskiego. Usługi Centrum w ramach pobytu dziennego dostępne są przez 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku z

wyżywieniem. Ww. Centrum zapewnia warunki do realizacji usług „opieki wytchnieniowej” poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa oraz wsparcia w zakresie nauki i pielęgnacji, warunki do samodzielnego i niezależnego pobytu, opieki oraz rehabilitacji osób z niepełnosprawnością.

W zakresie profilaktyki problemu uzależnień działa Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, natomiast w zakresie przemocy domowej – zespół interdyscyplinarny do spraw przemocy domowej. Powyższa lista nie wyczerpuje katalogu instytucji oferujących pomoc i wsparcie, bowiem w szerokim ujęciu system obejmuje również instytucje rynku pracy, jednostki oświatowe i inne, które na co dzień współpracują ze sobą.

Powiatowy Urząd Pracy w Mławie realizuje zadania w zakresie polityki rynku pracy polegające m.in. na udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu zatrudnienia, organizowaniu i finansowaniu usług i instrumentów rynku pracy, przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia. W mieście działa również Hufiec Pracy, który jest jednostką Mazowieckiej Wojewódzkiej Komendy OHP.

Innymi ważnymi podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej i aktywizacji zawodowej, bezpieczeństwa, ochrony zdrowia mieszkańców są m.in. Urząd Miasta, placówki służby zdrowia, TBS, KPP, Ochotnicza Straż Pożarna, Kościół i inne związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe.

W Mławie funkcjonuje Dzienny Dom Senior +. Przedmiotem jego działalności jest umożliwienie seniorom korzystania z usług: socjalnych, w tym gorącego posiłku, edukacyjnych, kulturalno–oświatowych, rehabilitacyjnych, sportowo–rekreacyjnych, aktywizujących społecznie i terapii zajęciowej. Z samorządem Miasta Mława współpracuje około 70 organizacji pozarządowych. Poniższa tabela przedstawia organizacje pozarządowe z podziałem na spółdzielnie socjalne, fundacje, stowarzyszenia.

Tabela 4 Organizacje pozarządowe na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024

Nazwa	Rok				
	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba organizacji pozarządowych współpracujących z Samorządem Miasta Mława w tym:	64	70	67	67	70
Spółdzielnie socjalne	1	1	1	1	1
Fundacje	3	3	4	5	5
Stowarzyszenie	60	67	62	61	64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Mława

3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Podstawę do diagnozowania i zidentyfikowania problemów społecznych w Mieście Mława stanowią dokumenty dostępne w CUS za lata 2020 – 2024 (sprawozdania, raporty) i dane statystyczne uzyskane z instytucji zajmujących się przedmiotową problematyką oraz informacje uzyskane z przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców Miasta Mława.

3.1 PROBLEMY SPOŁECZNE W OCENIE CUS

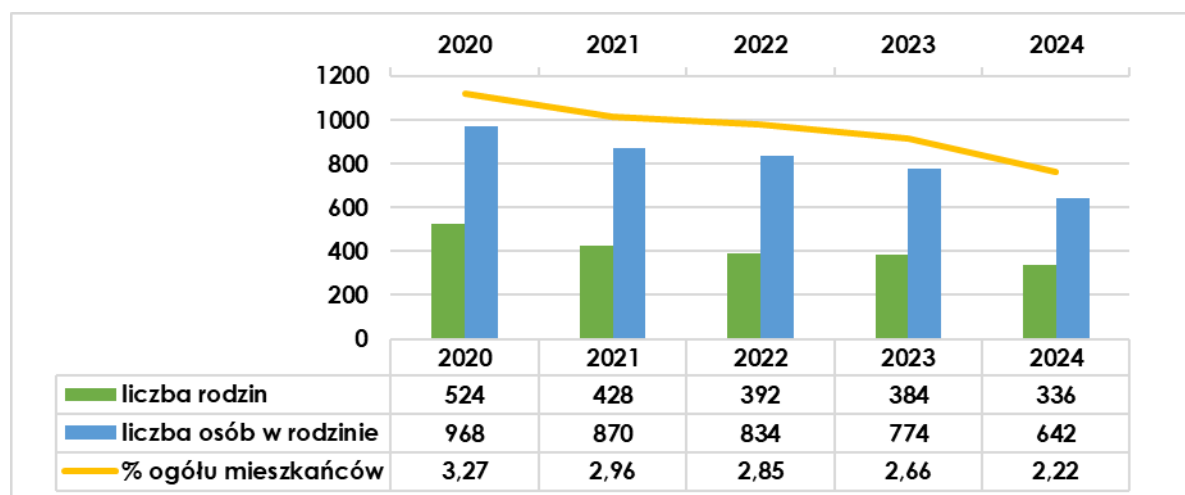
Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. W Mławie za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej odpowiedzialne jest Centrum Usług Społecznych w Mławie.

W celu dokonania oceny problemów społecznych dokonano diagnozy analizując sprawozdania, raporty i inne dokumenty za lata 2020 - 2024 z działań realizowanych przez Centrum Usług Społecznych w Mławie oraz dane uzyskane z Urzędu Miasta, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji w Mławie i innych instytucji.

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej systematycznie spada. Decydujący wpływ na ilość osób korzystających z pomocy społecznej miał rynek pracy, wzrost najniższego wynagrodzenia, podnoszenie kryterium dochodowego w pomocy społecznej

co trzy lata, wejście w życie nowych świadczeń i programów wspierających rodzinę i osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze oraz podjęcie działań przez Powiatowy Urząd Pracy mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych.

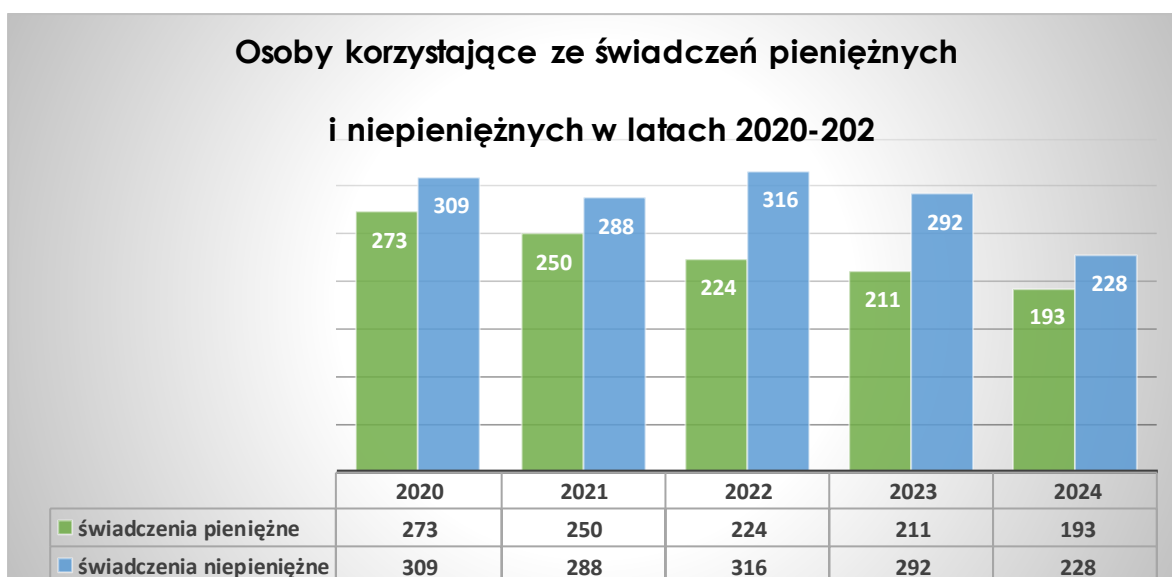
Wykres 10 Mieszkańcy Miasta Mława korzystający z pomocy społecznej w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Powyższy wykres potwierdza duży spadek rodzin korzystających z różnych świadczeń pomocy społecznej. Z analizy danych wynika, że ilość rodzin korzystających ze wsparcia znacznie zmniejszyła się w 2024 r. w stosunku do roku 2020. Zmniejszyła się także liczba osób korzystających zarówno ze świadczeń pieniężnych (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe) i ze świadczeń niepieniężnych (praca socjalna, posiłek, składki na ubezpieczenie zdrowotne, schronienie, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, poradnictwo specjalistyczne, sprawienie pogrzebu). Spadek ten obrazuje poniższy wykres.

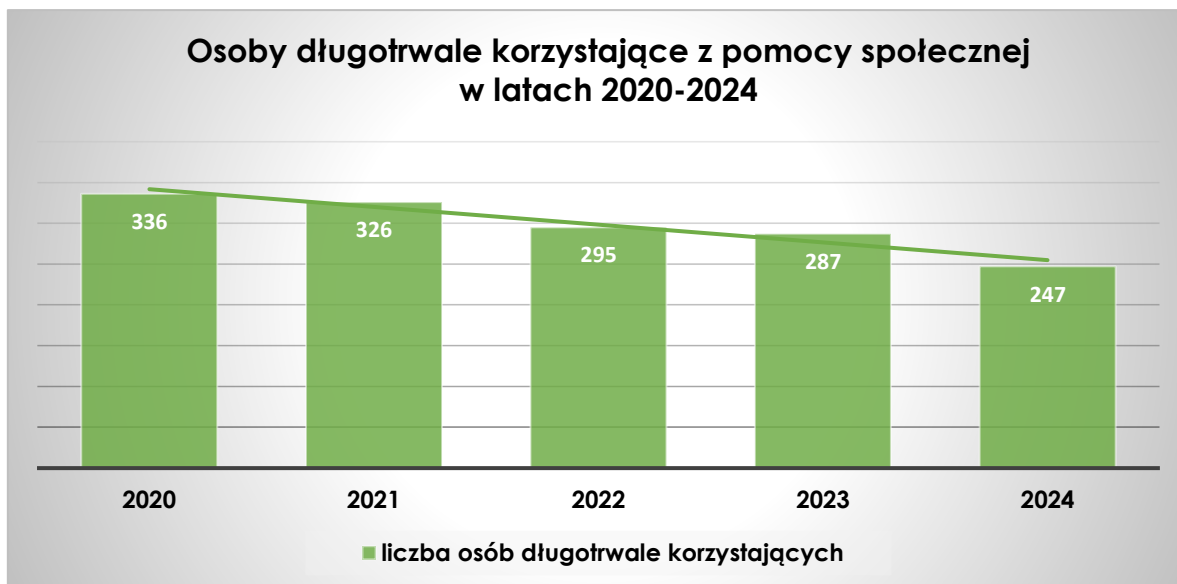
Wykres 11 Osoby korzystające ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Analizując powyższy wykres w latach 2020-2024 większość osób korzystających z pomocy społecznej korzysta ze świadczeń niepieniężnych. Wśród osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jest dużo osób korzystających długotrwale z pomocy społecznej. Osoby długotrwale korzystające to te, które w ciągu ostatnich 3 lat były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy.

Wykres 12 Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Z analizy powyższych danych wynika, iż w porównaniu do roku 2020 w 2024 roku liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej zmalała o 89 osób. Osoby i rodziny korzystały ze świadczeń pomocy społecznej z różnych powodów, na które wpływ miała m.in. sytuacja rodzinna, zdrowotna, mieszkaniowa, bezrobocie, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Powody udzielania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2020-2024

Powód	Liczba rodzin w latach 2020-2024				
	2020	2021	2022	2023	2024
Ubóstwo	216	214	202	189	173
Bezdomność	29	27	24	28	29
Potrzeba ochrony macierzyństwa	41	32	35	34	32
Bezrobocie	154	156	137	133	115
Niepełnosprawność	213	201	185	181	177
Długotrwała lub ciężka choroba	241	253	238	229	211
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	66	79	85	81	43
Przemoc domowa	67	76	111	95	96
Alkoholizm	47	54	42	52	46
Narkomania	3	3	3	3	1
Trudności w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego	9	13	7	14	10
Zdarzenie losowe	2	0	3	3	0
Sytuacja kryzysowa	67	49	52	51	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Z analizy tabeli 5 dotyczącej głównych powodów udzielania świadczeń z pomocy społecznej można wysnuć wniosek, iż na przecięcie wskazanych lat - liczba rodzin, którym CUS w Mławie udzielał pomocy znacznie zmniejszyła się pod kątem większości z powodów wskazanych powyżej. W 2024 roku najczęstszym powodem przyznawania świadczeń z pomocy społecznej była: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie i przemoc domowa.

3.2. PROBLEM UBÓSTWA

Ubóstwo jest definiowane w różnorodny sposób. Jedną z definicji to brak dostatecznych środków materialnych do życia, bieda, niedostatek, a inną to stan poniżej pewnego zmiennego w czasie progu dochodowego lub progu realizacji potrzeb w odniesieniu do rodziny lub grupy społecznej. Ubóstwo to zjawisko złożone, posiadające zarówno aspekty ilościowe (np. wskaźnik dochodu uzyskiwany przez gospodarstwa domowe), jak i jakościowe (np. inne wskaźniki sytuacji materialnej - posiadanie różnych dóbr, dostępność do uczestnictwa w istotnych dla życia społecznego praw takich jak: wykształcenie, możliwości korzystania

z różnych form wypoczynku, rozrywki itp.). Ubóstwo jest zrównane z kryterium dochodowym zgodnie z ustawą o pomocy społecznej wymagającym do otrzymania pomocy, ale nie jest przesłanką uzasadniającą przyznanie świadczeń z pomocy społecznej. Dlatego należy pamiętać, iż używając terminu ubóstwa, jesteśmy w stanie wskazać nie tyle gospodarstwa domowe czy osoby żyjące w sferze ubóstwa, ale żyjące w tzw. strefie niskich dochodów. Pozostawanie długotrwale rodziny w ubóstwie ma wpływ na rozwój psychospołeczny członków rodziny.

Ze świadczeń pomocy społecznej w Centrum Usług Społecznych w Mławie mogą korzystać osoby i rodziny których miesięczny dochód nie przekracza określonego kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej czy kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, przy wystąpieniu jednego z powodów z art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (np. długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie). W większości rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej występuje problem ubóstwa.

Od 1 stycznia 2025 r. kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosi **1010,00 zł**, natomiast kryterium dochodowe na osobę w rodzinie wynosi **823,00 zł**.

Wskaźnikami ubóstwa społecznego stosowanymi w Polsce jest tzw. **minimum socjalne** oraz **minimum egzystencji** określające kwotę, która pozwala na zaspokojenie określonego zakresu potrzeb (w przypadku minimum egzystencji potrzeby te zapewniają tylko przetrwanie).

Minimum socjalne - to wskaźnik społeczny mierzący koszty utrzymania gospodarstw domowych. Zakres i poziom zaspokajanych potrzeb według tego modelu winny zapewniać takie warunki życiowe, by na każdym z etapów rozwoju człowieka umożliwić regenerację jego sił życiowych, posiadanie i wychowanie potomstwa oraz utrzymanie więzi społecznych.

Minimum egzystencji – to koszyk dóbr, niezbędnych do podtrzymania funkcji życiowych człowieka i sprawności psychofizycznej. Uwzględnia on jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia i zagrożenia życia. W skład koszyka minimum egzystencji wchodzi potrzeby mieszkaniowe i artykuły żywnościowe.

Instytut Pracy i Spraw Społecznych ustala wartość koszyka minimum egzystencji oddzielnie dla 6 typów pracowniczych gospodarstw domowych (od rodziny 1-osobowej do 5-osobowej) oraz 2 typów gospodarstw emeryckich (1 i 2-osobowych).

W 2024 r. w IV kwartale minimum socjalne wynosiło 1 834,68 zł dla osoby samotnej - emeryta, 1 862,87 zł dla osoby samotnej w gospodarstwie pracowniczym, 1 496,62 zł na osobę dla rodziny z 2 dziećmi i 1 479,25 zł na osobę dla rodziny z 3 dziećmi, a minimum egzystencji za 2024 r. wynosiło 902,39 zł dla osoby samotnej emeryta, 949,89 zł dla osoby samotnej w gospodarstwie pracowniczym, 825,17 zł na osobę dla rodziny z 2 dziećmi i 848,81 zł na osobę dla rodziny z trojgiem dzieci. Czynniki generującymi ubóstwo są m.in.: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, poziom wykształcenia, uzależnienia, zdarzenia losowe.

Tabela 6 Rodziny korzystające z powodu ubóstwa w latach 2020-2024

liczba rok	Liczba rodzin korzystający ogółem z pomocy społecznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa	% udziału rodzin wspieranych z powodu ubóstwa
2020	524	216	41,22%
2021	428	214	50,00%
2022	392	202	51,52%
2023	384	189	49,22%
2024	336	173	51,49%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Z przedstawionej tabeli wynika, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ostatnich latach systematycznie spada, co wiąże się z ogólnym spadkiem liczby rodzin objętych pomocą społeczną.

3.3. PROBLEM BEZROBOCIA

Bezrobotnym zgodnie z definicją ustawową jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu pracy. Długookresowe bezrobocie ma ogromny wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia bezrobotnego i jego rodziny. Pogarszanie się stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy. Powstają problemy opiekuńczo-wychowawcze, rodzi się przemoc, zanika autorytet rodzicielski. Stan taki często prowadzi do

rozpadu rodziny, alienacji i izolacji społecznej. Istnieje również duże prawdopodobieństwo przejmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowościowych, co w konsekwencji ma wpływ na dziedziczenie statusu bezrobotnego. Bezrobocie ma również bardzo duży wpływ na powstawanie patologii. Pojawia się bardzo często problem uzależnień od alkoholu, narkomanii, hazardu, Internetu i przemocy. Negatywne emocje związane z pozostawaniem bez pracy, wywołują agresję, która najczęściej skierowana jest na rodzinę i społeczność lokalną. Bezrobocie sprzyja również popełnianiu przestępstw.

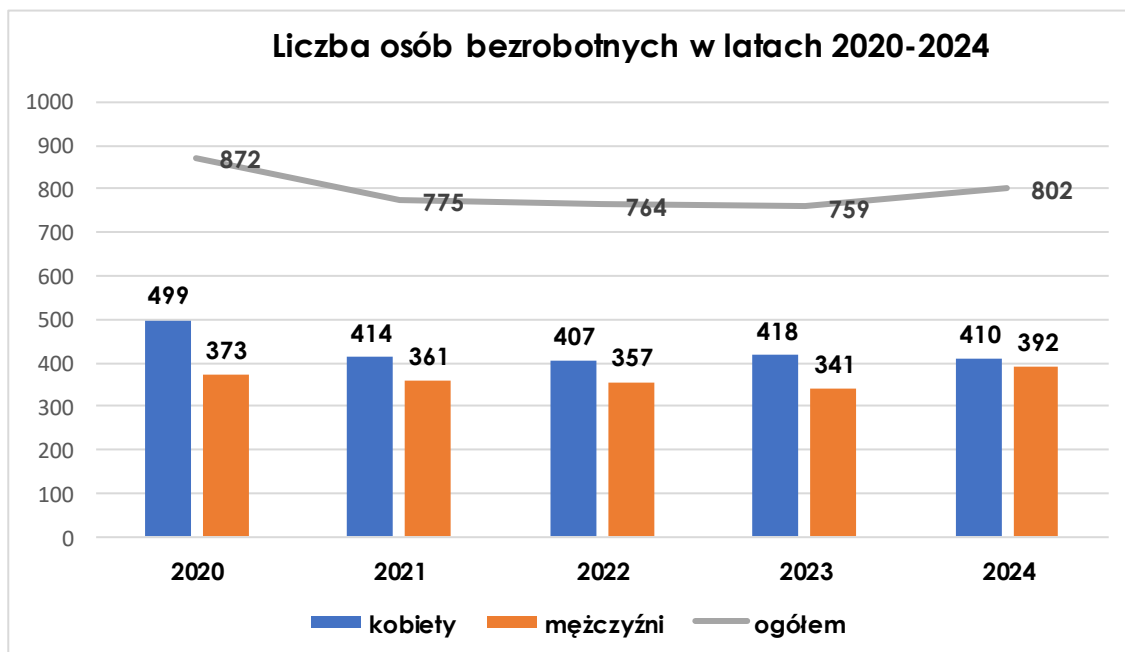
Tabela 7 Rodziny korzystające z powodu bezrobocia w latach 2020-2024

liczba rok	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
2020	154	436
2021	156	432
2022	137	406
2023	133	366
2024	115	303

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Współpraca między Powiatowym Urzędem Pracy a CUS skierowana jest przede wszystkim do osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Przybiera ona rozmaite formy i koncentruje się na wielu obszarach. Powyższa tabela obrazuje spadek liczby rodzin korzystających z powodu bezrobocia o 39 osób na przecięciu lat 2020-2024.

Wykres 13 Bezrobotni na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Mławie

Analizując dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie na uwagę zasługuje spadkowa tendencja dotycząca liczby osób bezrobotnych utrzymująca się do roku 2023. Natomiast w 2024 roku liczba osób bezrobotnych wzrasta. Rozpatrując szczegółowo aspekt bezrobocia należy wskazać, iż największą liczbę ogółu stanowią osoby bez prawa do zasiłku oraz osoby długotrwale bezrobotne. W przeważającej części są to kobiety, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8 Status osób bezrobotnych w latach 2020-2024

wyszczególnienie		2020	2021	2022	2023	2024
rok						
Bezrobotni zarejestrowani w PUP		872	775	764	759	802
w tym:	Kobiety	499	414	407	418	410
	Mężczyźni	373	361	357	341	392
Bezrobotni bez prawa do zasiłku		696	649	661	646	711
w tym :	Kobiety	392	360	340	348	355
	Mężczyźni	304	289	321	298	356
Bezrobotni z prawem do zasiłku		176	126	103	113	91
w tym:	Kobiety	107	54	67	70	55
	Mężczyźni	69	72	36	43	36
Bezrobotni, którzy podjęli pracę (dane za m-c grudzień)		57	62	63	60	49
w tym:	Kobiety	35	31	36	28	30
	Mężczyźni	22	31	27	32	19
Długotrwale bezrobotni		378	362	372	384	397
w tym:	Kobiety	241	206	213	224	218
	Mężczyźni	137	156	159	160	179

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Mławie

Liczba osób bezrobotnych z prawem do pobierania zasiłku dla bezrobotnych zmalała w porównaniu do roku 2020, a osób bez prawa do zasiłku w 2024 r. nastąpił niewielki wzrost. W stosunku do 2020 roku w 2024 roku liczba osób długotrwale bezrobotnych wzrosła o 19 osób.

3.4. PROBLEMY OSÓB STARSZYCH I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Osoby z niepełnosprawnością i seniorzy są uznawane za grupy społeczne szczególnie narażone na wykluczenie społeczne ze względu na występujące bariery społeczne, fizyczne i ekonomiczne, które napotykają w środowisku. Są to osoby w większości długotrwale i ciężko chore wymagające nie tylko pomocy CUS, ale także innych instytucji. Obecnie obserwujemy pogłębiającą się tendencję starzenia społeczeństwa. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego odsetek osób w wieku 60+ systematycznie rośnie w porównaniu do lat poprzednich. Prognozy wskazują, że do 2060 roku 38,3% ludności Polski będą stanowiły osoby starsze. Zauważalny jest również w naszym mieście wzrost liczby osób starszych w stosunku do ogółu mieszkańców, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 9 Liczba mieszkańców Miasta Mławy w wieku poprodukcyjnym w latach 2020-2024

rok	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba					
Ogółem liczba mieszkańców	29621	29430	29293	29127	28915
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	6077	6210	6384	6578	6757
% udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	20,52%	21,10%	21,79%	22,58%	23,37%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Mławie

W 2024 r. nastąpił wzrost osób w wieku poprodukcyjnym o 680 osób w stosunku do 2020 r. Według stanu na dzień 31.12.2024 r. – 23,37% mieszkańców naszego miasta stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Rodzi to różne problemy takie jak: samotność, choroba, inwalidztwo, bezradność, poczucie nieprzydatności, brak ofert spędzania czasu wolnego oraz stopniowe eliminowanie z życia zawodowego i społecznego osób z niepełnosprawnością.

Osoby z niepełnosprawnością są uznawane za jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne ze względu na występujące bariery społeczne, fizyczne i ekonomiczne, które napotykają w środowisku. Według Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu,

w szczególności powodująca niezdolność do pracy. Członkowie rodzin są obciążeni licznymi obowiązkami, własnymi problemami i nie są w stanie zapewnić właściwej opieki osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami.

Osoby z niepełnosprawnością i seniorzy najbardziej wymagają zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych, takich jak: potrzeby biologiczne, bezpieczeństwa, przynależności i miłości, szacunku, uznania, samorealizacji. Ważne też jest prowadzenie zdrowego, aktywnego stylu życia przez te osoby. W Mieście Mława osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami korzystają z różnych form pomocy takich jak: pomoc finansowa, pomoc rzeczowa, usługi opiekuńcze, praca socjalna, posiłki, poradnictwo specjalistyczne, organizacja czasu wolnego i wspierane są w ramach różnych programów.

Tabela 10 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby w latach 2020-2024

liczba rok	Liczba rodzin korzystających z powodu niepełnosprawności	Liczba rodzin korzystających z powodu długotrwałej choroby
2020	213	241
2021	201	253
2022	185	238
2023	181	229
2024	177	211

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

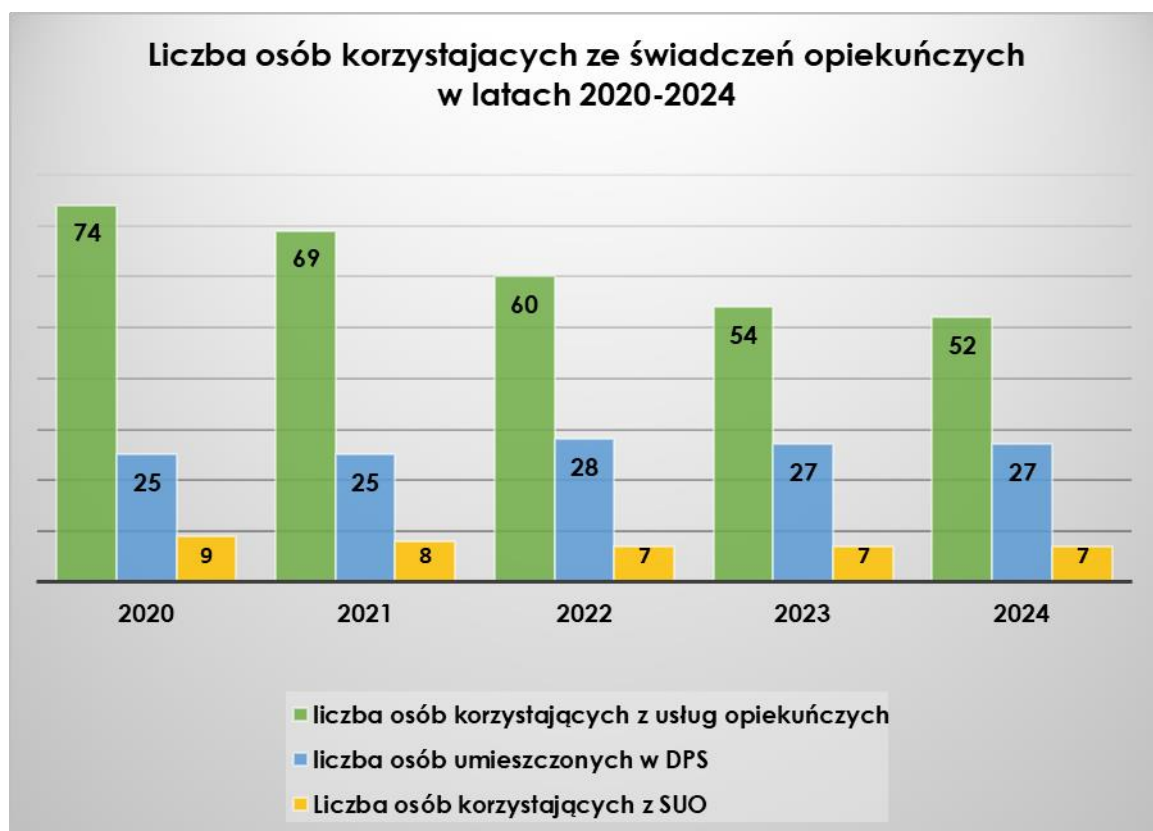
Aspekt niepełnosprawności oraz długotrwałej i ciężkiej choroby jest ściśle związany z problemami współczesnego świata. Na uwagę zasługuje problem długotrwałej choroby, który występuje na pierwszym miejscu pod względem powodu przyznania pomocy społecznej w 2024 roku. Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze przysługują osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą tej pomocy zapewnić. Usługi świadczone są za częściową lub całkowitą odpłatnością w zależności od dochodu osoby lub rodziny zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych (SUO) świadczona jest dla dzieci z niepełnosprawnością z zaburzeniami rozwoju i osób psychicznie chorych, która polega na wsparciu psychologiczno- pedagogicznym i edukacyjno – terapeutycznym. Specjalistyczne usługi opiekuńcze prowadzone są przez specjalistów: pedagoga

specjalnego, logopedę w miejscu zamieszkania osób korzystających z tej formy pomocy oraz w budynku przy ul. Padlewskiego 13 w Mławie przystosowanym do pracy z dziećmi i osobami dorosłymi. Dzieciom z niepełnosprawnością zapewniono opiekę umożliwiając im rozwój fizyczny i intelektualny. Specjalistyczne usługi opiekuńcze to zespolona pomoc na terenie miasta świadczona przez specjalistów dla dzieci. Usługi w całości finansowane są ze środków z budżetu państwa.

Osoby, które wymagają całodobowej opieki osób drugich ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność, a rodzina nie jest w stanie zapewnić takiej opieki kierowane są do domów pomocy społecznej lub do zakładów opiekuńczo-leczniczych przy współpracy z placówkami służby zdrowia. Natomiast, osoby chore na stwardnienie rozsiane kierowane są do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego w Dąbku przez CUS w Mławie. Poniższy wykres przedstawia liczbę osób korzystających ze świadczeń opiekuńczych w latach 2020-2024.

Wykres 14 Osoby korzystające ze świadczeń opiekuńczych w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Analizując powyższe dane w porównaniu do 2020 roku w 2024 roku zmalała liczba osób korzystających z usług opiekuńczych o 22 osoby z powodu realizacji różnych programów

na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnością. Centrum Usług Społecznych w Mławie realizuje ogólnopolskie programy finansowane przez Fundusz Solidarnościowy, skierowane do osób z niepełnosprawnościami, starszych i ich rodzin takie jak :

1. Program „Opieka 75+” skierowany do osób po 75 roku życia;
2. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”;
3. Program „Opieka wytchnieniowa”;
4. Program „Korpus Wsparcia Seniorów”

W ramach Modułu II realizowane są usługi opiekuńcze w formie tzw. „opieki na odległość” w celu poprawy bezpieczeństwa i samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych. Więcej danych dotyczących wyżej wymienionych Programów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11 Programy realizowane na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnością w latach 2020-2024

Programy realizowane na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnością	Liczba gospodarstw domowych w latach 2020-2024				
	2020	2021	2022	2023	2024
Opieka 75+	27	27	28	21	20
Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	14	13	25	30	47
Opieka wytchnieniowa	4	8	9	15	8
Korpus Wsparcia Seniorów tzw. "opieka na odległość"	0	0	0	14	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Biorąc pod uwagę powyższe dane można stwierdzić, że w latach 2020-2024 liczba osób korzystających z Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” zwiększyła się o 33 osoby.

Działania podejmowane przez Centrum Usług Społecznych w Mławie mają na celu umożliwienie osobom starszym i z niepełnosprawnością pozostanie w ich miejscu zamieszkania i włączenia do działań na rzecz społeczności lokalnej.

Kolejną formą wsparcia są świadczenia opiekuńcze, w zakres których wchodzi: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenia z ustawy „Za życiem” wypłacane również przez Centrum Usług Społecznych w Mławie, które

bardzo wspierają osoby z niepełnosprawnością i starsze, a także członków rodzin, którzy sprawują nad tymi osobami opiekę.

Świadczenie z ustawy „Za życiem” przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu. O jednorazowe świadczenie w wysokości 4000,00 zł może ubiegać się matka lub ojciec dziecka, opiekun prawny dziecka albo opiekun faktyczny dziecka.

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także osobie z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia i osobie, która ukończyła 75 lat.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje matce, ojcu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasilek opiekuńczy jest świadczeniem, które wypłacane jest osobom zobowiązanym do alimentacji na podstawie Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jeśli nie podejmują lub zrezygnowały z zatrudnienia/innej pracy zarobkowej, a nabyły prawo do pobierania świadczenia do dnia 31.12.2023 r. Od 1 stycznia 2024 r. w związku z wejściem w życie ustawy o świadczeniu wspierającym specjalny zasilek opiekuńczy nie jest przyznawany.

Tabela 12 Osoby korzystające ze świadczeń opiekuńczych w formie pieniężnej w latach 2020-2024

Nazwa świadczenia	Liczba osób				
	2020	2021	2022	2023	2024
Zasiłki pielęgnacyjne	766	792	795	807	824
Świadczenia pielęgnacyjne	209	238	264	286	327
Specjalne zasiłki opiekuńcze	30	16	11	6	3
Świadczenia z ustawy „za życiem”	5	3	9	2	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Powyższa tabela wskazuje wzrost osób korzystających ze świadczenia pielęgnacyjnego i zasiłku pielęgnacyjnego. Osoby z niepełnosprawnością mogą skorzystać także z dofinansowań z PEFRON, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13 Osoby korzystające z dofinansowania ze środków PFRON w latach 2020-2024

rok \ wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania PFRON	444	501	543	669	687
w tym: dzieci od 0 do 18 roku życia	42	55	57	55	78
osoby pełnoletnie (powyżej 18 roku życia)	402	446	486	614	609

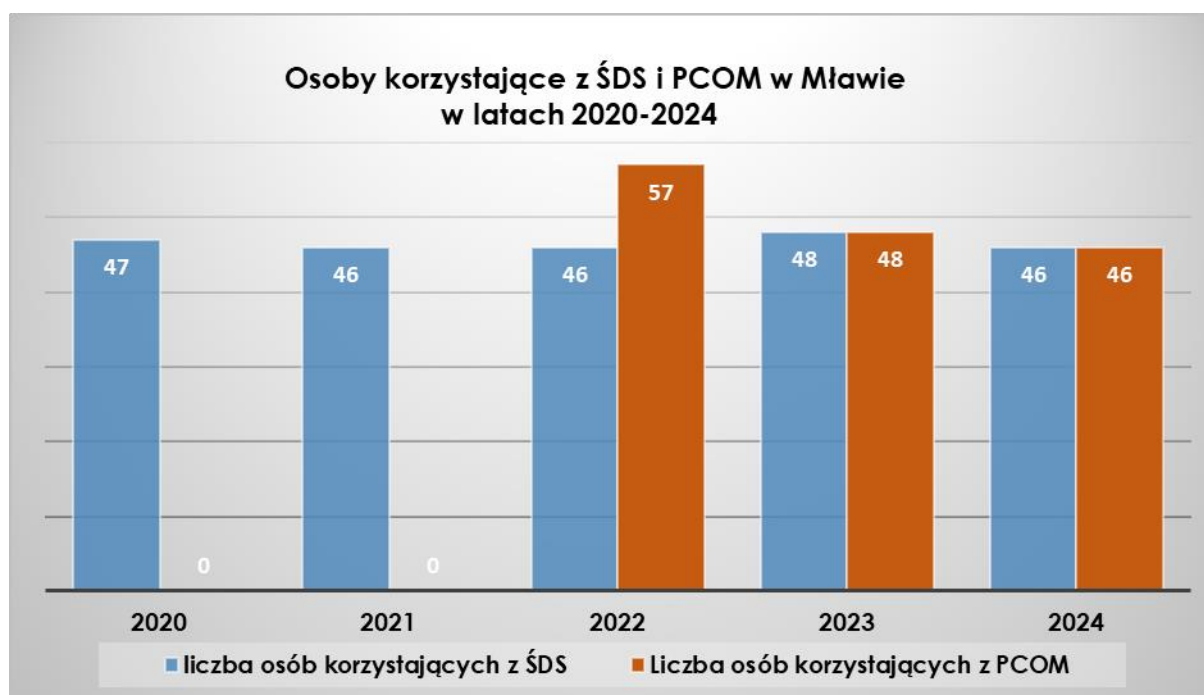
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Mławie

Analizując powyższe można wywnioskować, iż przeważającą część do ogólnej liczby osób korzystających ze środków PFRON w 2020 r. stanowią osoby z niepełnosprawnością dorosłe – 88,65%.

W 2023 r. nastąpił duży wzrost ogólnej liczby korzystających ze środków PFRON. Dofinansowanie ze środków PFRON dotyczyło uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i komunikacyjnych oraz imprez kulturalnych. Od 01.01.2022 roku zostało uruchomione Powiatowe Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne (PCOM) w Mławie, które zapewnia warunki do realizacji usług „opieki wytchnieniowej” poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa oraz wsparcia w zakresie nauki i pielęgnacji, zostaną także zapewnione warunki do samodzielnego i niezależnego pobytu, opieki oraz rehabilitacji osób z niepełnosprawnością.

Osoby z niepełnosprawnością mają także możliwość korzystania z usług Środowiskowego Domu Samopomocy (ŚDS) w Mławie. W 2024 r. ŚDS i PCOM w Mławie obejmował wsparciem po 46 osób z terenu powiatu mławskiego, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 15 Osoby korzystające z ŚDS i PCOM w Mławie w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Mławie

Zadaniem ŚDS jest pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu potrzeb osób upośledzonych umysłowo i ich rodziców oraz opiekunów prawnych, a także prowadzenie pracy socjalnej nakierowanej na pomoc w odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania w życiu społecznym.

Również na wykluczenie społeczne narażone są osoby z niepełnosprawnością, których niski poziom wykształcenia spowodowany jest brakiem specjalistycznych ośrodków dalszego kształcenia. Dzieci z niepełnosprawnością objęte są wsparciem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, która kieruje dzieci do szkół i przedszkoli integracyjnych. Na rzecz osób z niepełnosprawnością na terenie Miasta Mława działają również różne organizacje pozarządowe.

Ponadto CUS w Mławie realizuje programy wspierające osoby i rodziny w rozwiązywaniu ich trudnych sytuacji życiowych. Poniżej przedstawione są dane dotyczące realizowanych programów w 2024 roku:

1. Program Wspierania Rodziny – skierowany był do rodzin z dziećmi;
2. Rządowy Program dla Rodzin Wielodzietnych Karta Dużej Rodziny – wydano 283 Karty Dużej Rodziny;
3. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 – Podprogram 2023-transport żywności i jej wydawanie najbardziej potrzebującym - 487 osób korzystało ze wsparcia w formie żywnościowej;
4. Program „Posiłek w szkole i w domu” – skierowany do dzieci, młodzieży i osób dorosłych

chorych, starszych i z niepełnosprawnością – korzystało 185 osób, w tym 42 osoby z zasiłku celowego i 143 osoby z posiłku, w tym 117 dzieci i 29 osób dorosłych.

Ponadto, co roku realizowany jest projekt „Zima” którego działaniem polegają na złagodzeniu i zredukowaniu negatywnych skutków okresu zimowego, szczególnie w odniesieniu do osób starszych i bezdomnych z terenu Miasta Mława. W Centrum Usług Społecznych w Mławie od kilkunastu lat działa grupa wsparcia „Złota Jesień”, która skupia 49 seniorów. Celem grupy jest poprawa funkcjonowania psychicznego i społecznego seniorów, zmniejszenie izolacji społecznej, zapewnienie wzrostu poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa, aktywizacja

i integracja społeczna. Członkowie grupy spotykają się cyklicznie 2 razy w miesiącu na spotkaniach integracyjnych połączonych z tańcami w siedzibie Centrum Usług Społecznych w Mławie. Organizowane są również wycieczki integracyjno-krajoznawcze oraz pikniki integracyjne. Seniorzy również są wolontariuszami czynnie biorącymi udział w wielu działaniach Centrum m.in. pikniki i wigilia.

Działania podejmowane przez Centrum Usług Społecznych w Mławie mają na celu umożliwienie osobom starszym pozostanie w ich miejscu zamieszkania i włączenia się do działań na rzecz społeczności lokalnej, a także zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

3.5. PROBLEM BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego, której celem jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych jej członków, a w szczególności dzieci. Jej prawidłowe funkcjonowanie ma istotny wpływ na właściwe funkcjonowanie środowiska lokalnego. W Mieście Mława jest wiele rodzin dysfunkcyjnych, które nie są zdolne do stworzenia właściwych warunków socjalno-bytowych i opiekuńczo-wychowawczych oraz nie wypełniają podstawowych funkcji rodziny.

Bezradność wynika z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z agresywnym zachowaniem dzieci, zerwaniem więzi rodzinnych, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi ze względu na negatywne konsekwencje dla życia społecznego znajdują się w centrum zainteresowania wielu instytucji i organizacji działających na terenie Miasta Mława. Wszelka pomoc i wsparcie zmierza do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych. Rodziny z dziećmi w Mieście Mława korzystają z różnych form pomocy

realizowanych przez Centrum Usług Społecznych w Mławie. Korzystają ze świadczeń pieniężnych (zasiłki stałe, okresowe i celowe) i niepieniężnych (posiłki, usługi opiekuńcze, praca socjalna i inne). W tabeli 14 na przestrzeni badanego okresu wyraźnie widać bardzo duży spadek liczby rodzin, które korzystały z pomocy i wsparcia w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 14 Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2020-2024

Nazwa	Rok				
	2020	2021	2022	2023	2024
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	66	79	85	81	43
w tym: rodziny niepełne	46	43	41	43	29
rodziny wielodzietne	40	41	32	19	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

CUS w Mławie pomaga osobom i rodzinom w ramach pracy socjalnej w rozwiązywaniu ich trudnych sytuacji życiowych, których nie są sami w stanie przezwyciężyć wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. Ta pomoc ma na celu wzmocnienie lub odzyskanie zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz warunków sprzyjających temu celowi.

W celu zmniejszenia problemu niedożywienia dzieci z rodzin najuboższych i ograniczenie zjawiska głodu i niedożywienia wśród dzieci, osób samotnych, chorych, z niepełnosprawnością i rodzin o najniższych dochodach realizowany jest Program „Posiłek w szkole i w domu”. W ramach Programu finansowane są ze środków własnych i zleconych posiłki w szkołach dla dzieci i młodzieży, gorący posiłek dla osób potrzebujących i świadczenia pieniężne na zakup żywności. Pomoc ta przyznawana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Tabela 15 Liczba osób korzystających z Programu „Posiłek w szkole i w domu„ w latach 2020-2024

rok	2020	2021	2022	2023	2024
liczba					
Liczba osób korzystających z dożywiania	209	194	227	206	143
w tym dzieci	161	156	196	177	117
w tym osoby dorosłe	48	38	31	29	26
Pomoc w formie świadczenia pieniężnego	22	29	28	36	42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Rozpatrując badane lata 2020-2024 utrzymuje się tendencja spadkowa osób korzystających z dożywiania. Liczba dzieci korzystających z dożywiania w szkole zmniejszyła się w 2024 r. w porównaniu z 2020 r. o 44 dzieci.

W związku z narastającymi problemami wychowawczymi w rodzinach od 2012 r. Centrum Usług Społecznych w Mławie zatrudnia **asystentów rodziny** (w 2024 r. - 2 asystentów), którzy prowadzą pracę z rodzinami w miejscu ich zamieszkania, udzielają pomocy w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego, rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, problemów socjalnych występujących w rodzinach, wspierają aktywność społeczną rodzin. Liczba rodzin w ostatnim roku wzrosła co wynika z tabeli 16.

Tabela 16 Rodziny objęte pracą asystenta rodziny w latach 2020-2024

Wyszczególnienie		Rok				
		2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny		24	31	26	23	32
w tym:	liczba rodzin w których wychowują się dzieci	23	24	18	15	27
	liczba rodzin z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	1	4	2	2	5
Liczba dzieci w rodzinie		54	74	68	66	100
w tym:	przebywające w domu rodzinnym	45	54	49	49	75
	dzieci umieszczone w pieczy zastępczej	9	17	2	2	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

W celu zapobiegania problemom wychowawczym i w dążeniu do prawidłowego funkcjonowania rodziny w latach 2022-2024 realizowany był projekt „**Akademia Kompetencji Wychowawczych**”. Spotkania przyczyniły się do pogłębienia samoświadomości i refleksji na temat skuteczności określonych metod wychowawczych.

W 2024 r. Dyrektor CUS w Mławie wprowadziła procedury działań podejmowanych przez pracowników socjalnych na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dzieci, których rodzice nie są w stanie prawidłowo wypełniać funkcji opiekuńczo wychowawczych kierowane są do pieczy zastępczej lub do placówek opiekuńczo-wychowawczych, za które Miasto Mława ponosi częściową odpłatność.

Tabela 17 Opłata za dzieci przebywające w pieczy zastępczej i w Domu Dziecka w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	Rok				
	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość dzieci w pieczy zastępczej	37	45	50	45	57
Ilość dzieci w Domu Dziecka	8	12	18	11	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Analizując powyższą tabelę można zauważyć wzrost liczby dzieci przebywających w Domu Dziecka oraz w pieczy zastępczej. Rozpatrując kwestię rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Mława należy zwrócić uwagę, iż liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych przeważa nad liczbą dzieci w Domu Dziecka. Miasto Mława ponosi częściową odpłatność za pobyt małoletnich umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej oraz pieczy zastępczej na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poza przyznawaniem dla osób i rodzin świadczeń z pomocy społecznej, CUS w Mławie przyznaje i wypłaca świadczenia rodzinne, dodatki mieszkaniowe, pomoc materialną dla uczniów (stypendia), świadczenia z funduszu alimentacyjnego, realizuje zadania z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej, realizuje usługi społeczne: usługa transportowa, usługa pralnicza, mobilna usługa Internetowa oraz realizuje wiele programów i inne zadania wspierające mieszkańców Miasta Mława . Pomoc społeczna to tylko jeden z obszarów działalności CUS. Liczba mieszkańców korzystających z usług tej instytucji znacząco przewyższa liczbę klientów pomocy społecznej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są w przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci. Świadczenie przysługuje osobie uprawnionej: do ukończenia 18 roku życia, do ukończenia nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia, bezterminowo - jeśli osoba uprawniona legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, gdy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 1209,00 zł miesięcznie. Wysokość świadczenia uzależniona jest od wysokości zasądzonych alimentów, jednak nie może być wyższa niż 1000,00 zł na dziecko. Poniższa tabela wykazuje tendencję wzrostową od 2023 r. liczby osób korzystających z tej formy pomocy.

Tabela 18 Liczba osób korzystających z Fundusz Alimentacyjny w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	Rok				
	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin	184	170	153	143	140
Liczba osób uprawnionych	284	229	204	212	254

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CUS w Mławie

Świadczenia rodzinne wraz z dodatkami są kolejnymi świadczeniami wspierającymi rodziny z dziećmi wypłacanymi przez CUS w Mławie. Mogą ubiegać się o nie osoby, u których dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 674,00 zł, a w przypadku rodzin wychowujących dziecko z niepełnosprawnością - 764,00 zł. Świadczeniami rodzinnymi są zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje na każde urodzone żywe dziecko, zależy od dochodu rodziny, który w przeliczeniu na osobę nie może przekroczyć kwoty 1 922,00 zł. Drugim warunkiem jest dostarczenie zaświadczenia wystawionego przez lekarza lub położną potwierdzającego pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu (wymóg dotyczy tylko biologicznych rodziców).

Świadczenie rodzicielskie przyznawane jest od stycznia 2016 r. Wypłacane jest po urodzeniu dziecka dla rodziców, którzy nie mają uprawnień do zasiłku macierzyńskiego (nie podlegają ubezpieczeniu chorobowemu). Mogą więc z niego skorzystać m. in.: studenci, osoby bezrobotne (niezależnie od tego czy są zarejestrowane w urzędzie pracy czy nie), osoby pracujące na podstawie umów zlecenia i umowy o dzieło oraz rolnicy. Świadczenie przysługuje matce dziecka, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu, rodzinie zastępczej. Świadczenie rodzicielskie wynosi 1 000,00 zł miesięcznie i jest przyznawane niezależnie od dochodu rodziny.

Tabela 19 Świadczenia rodzinne wraz z dodatkami w latach 2020-2024

Nazwa świadczenia	Liczba osób				
	2020	2021	2022	2023	2024
Zasiłek rodzinny i dodatki (liczba dzieci)	2178	1793	1745	1721	1521
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	196	172	155	125	80
Świadczenie rodzicielskie(liczba rodzin)	160	137	134	109	94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CUS w Mławie

Z powyższej tabeli widać znaczny spadek osób i rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych z dodatkami. CUS w Mławie realizuje też rządowy program **Karta Dużej Rodziny** finansowany ze środków budżetu państwa, który skierowany jest do rodzin, które mają lub miały na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, niezależnie od dochodu posiadanego przez rodzinę. Posiadacze Karty mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest bezpłatnie, przy czym wyjątek stanowi wydanie duplikatu oraz wydanie karty w formie elektronicznej. Liczbę Kart Dużej rodziny przedstawia poniżej tabela.

Tabela 20 Karty Dużej Rodziny w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	Liczba osób				
	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	244	300	693	561	283

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CUS w Mławie

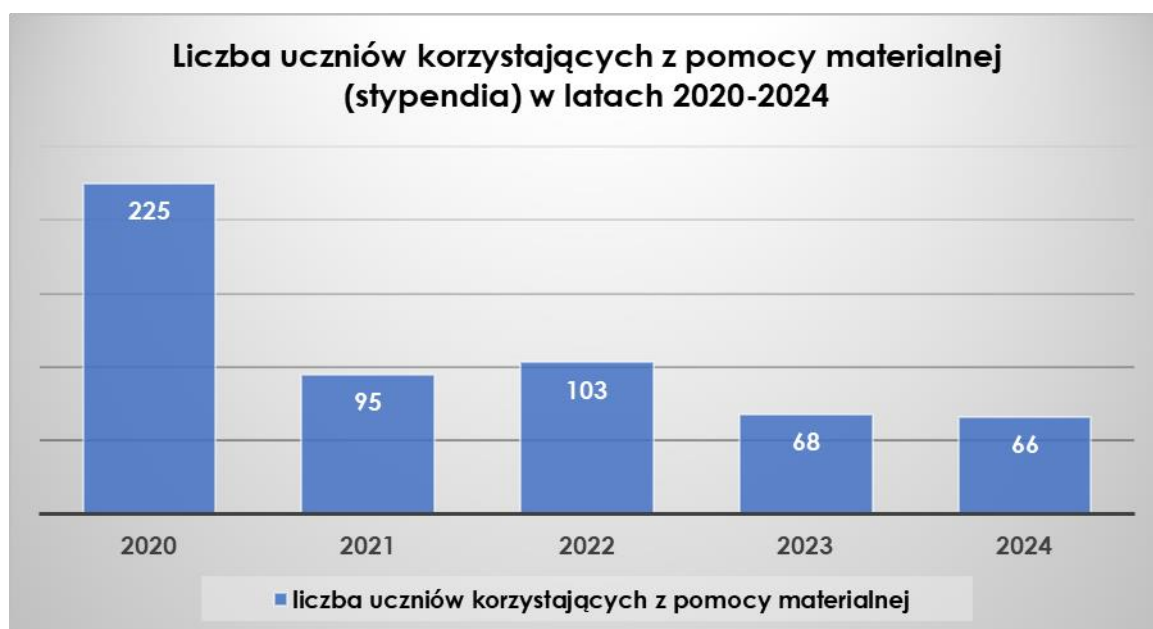
Najwięcej KDR wydano w roku 2022 w porównaniu do roku 2020 o 449 kart więcej. Ponadto CUS w Mławie na rzecz rodzin z dziećmi realizował Program Wspierania Rodziny – skierowany do rodzin z dziećmi, Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa i Program Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Pomoc materialna dla uczniów

W celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia udzielana jest uczniom przez CUS pomoc materialna o charakterze socjalnym.

Podstawowym kryterium uprawniającym do ubiegania się o stypendium szkolne jest kryterium dochodowe w kwocie 823,00 zł netto na członka rodziny oraz występowanie jednego z czynników takich jak: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna. Przystępuje uczniom: szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia, uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki, wychowankom ośrodków – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki, słuchaczom kolegiów – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia. W roku 2024 z tej formy pomocy skorzystało 66 uczniów, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 16 Pomoc materialna dla uczniów w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Powyższy wykres przedstawia znaczny spadek liczby uczniów korzystających z pomocy materialnej w formie stypendium w porównaniu do 2020 roku o 159 uczniów mniej.

3.6. PROBLEM UZALEŻNIEŃ

Ważnym problemem społecznym, złożonym i trudnym do przezwyciężenia w ostatnich latach jest nadużywanie alkoholu i zażywanie narkotyków. Problemy związane z piciem alkoholu, zażywaniem narkotyków i przemocą są przyczyną cierpień wielu ludzi i to nie tylko osób uzależnionych, ale w ogromnej mierze ich rodzin. Nadużywanie alkoholu i narkomania ma znaczący wpływ na wiele dziedzin życia społecznego, w tym na system opieki zdrowotnej, społecznej, na ekonomię i bezpieczeństwo mieszkańców miasta. Corocznie Rada Miasta

przyjmuje Uchwałą do realizacji Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program ten realizowany jest przez Urząd Miasta w Mławie - Wydział Oświaty i Polityki Społecznej i Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem Programu jest zapobieganie powstawaniu oraz zmniejszenie rozmiarów już istniejących negatywnych zjawisk związanych ze spożyciem alkoholu i środków psychoaktywnych.

Tabela 21 Wnioski na leczenie odwykowe w latach 2020-2024

rok	2020	2021	2022	2023	2024
wyszczególnienie					
Liczba wniosków o zobowiązanie się do podjęcia obowiązkowego leczenia odwykowego	24	34	30	47	28
Liczba osób, które podjęły leczenie (terapię)	17	24	22	32	21
Wnioski do sądów w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	14	11	12	34	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MKRPA w Mławie

Analizując powyższe dane dotyczące liczby wniosków na leczenie odwykowe na przełomie lat 2021-2023 w Mieście Mława, można zauważyć znaczny wzrost złożonych wniosków w związku z podjęciem leczenia odwykowego.

Alkoholizm jest dużym problemem społecznym, który dotyka bardzo wielu mieszkańców naszego miasta w różnym wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia. Źle wpływa na funkcjonowanie rodziny. Bardzo często jest przyczyną przemocy domowej, braku kontroli ze strony rodziców nad dziećmi. Picie alkoholu przez niepełnoletnich powoduje wchodzenie w kolizję z prawem i zachowania destrukcyjne.

Alkoholicy to osoby, które nie są w stanie konsekwentnie kontrolować swojego picia przez dłuższy czas i nie mogą gwarantować za swoje zachowanie po tym jak zaczną pić alkohol. Jest to choroba, którą można zatrzymać, ale nie wyleczyć. Leczenie jest długotrwałym procesem, tak jak długotrwałym procesem jest rozwój uzależnienia. Każdy człowiek doświadczający alkoholizmu ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej, bez naruszenia jego godności osobistej. W rodzinach długotrwale nadużywających alkoholu wzorec picia powielają dzieci. Jego rozmiar i niszczycielskie

działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej pomimo, że liczba rodzin korzystających z powodu alkoholizmu utrzymują się na podobnym poziomie tzn. w 2020 r. – 47 rodzin, natomiast w 2024 r. 46 rodzin.

Problemem tym zajmuje się m.in. Przychodnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia i Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, co przedstawia poniższy wykres.

Tabela 22 Osoby uzależnione i współuzależnione korzystające z Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnień w latach 2020-2024

Nazwa	Rok				
	2020	2021	2022	2023	2024
Osoby przyjęte uzależnione od alkoholu	112	114	115	247	240
Osoby przyjęte współuzależnione (członkowie rodzin)	46	40	45	62	97
Osoby uzależnione od narkotyków	14	43	50	39	55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PTUiW w Mławie

Z danych uzyskanych z Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Mławie można zauważyć wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu i od narkotyków oraz osób współuzależnionych przyjętych na terapię w latach 2020-2024.

Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy: inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego, opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych – zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z Uchwałą Rady Miasta, kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych. Oprócz uzależnienia od alkoholu kolejnym problemem społecznym jest uzależnienie od narkotyków i środków odurzających. Narkomania charakteryzuje się tzw. głodem narkotycznym, potrzebą zażywania środków odurzających, chęcią zdobycia narkotyku za wszelką cenę i wszystkimi dostępnymi sposobami. Jednym z najczęściej stosowanych działań mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii jest profilaktyka, która ma na celu m.in. informowanie o ich szkodliwych następstwach. Tylko właściwie dobrane programy profilaktyczne mogą się przyczynić do odrzucenia niewłaściwych zachowań. Powinny one ukazywać postawy społecznie akceptowane, wzorce alternatywne wobec subkultury alkoholowej i narkomańskiej. Wobec tego programy

profilaktyczne nie powinny się koncentrować na straszaniu i proponowaniu abstynencji, ale na informowaniu o mechanizmach uzależnienia, na rozwijaniu umiejętności odpowiedzialnego podejmowania decyzji, a także umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych oraz na sprzyjaniu rozwojowi osobowości.

Alkoholizm i narkomania są jednymi z przyczyn przestępczości, która ma negatywny wpływ na funkcjonowanie lokalnej społeczności. Przestępczość dotyczy zarówno osób dorosłych, jak i osób nieletnich.

Tabela 23 Wykroczenia popełnione z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w latach 2020-2024

Nazwa	Rok				
	2020	2021	2022	2023	2024
Wykroczenia popełnione z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	0	0	0	0	0
Wykroczenia popełnione z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	25	44	108	1	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Straży Miejskiej w Mławie

Najwięcej wykroczeń z ustawy o przeciwdziałaniu alkoholizmowi popełniono w 2022 r. - 108 przestępstw. Zauważyć można tendencję spadkową wykroczeń. Straż Miejska nie odnotowała w latach 2020 – 2024 przypadków popełnienia wykroczeń i przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Pracownicy socjalni w swojej pracy spotykają się z tym problemem i w ramach pracy socjalnej udzielają informacji osobom uzależnionym i ich rodzinom o dostępności do terapii na terenie Miasta Mława.

3.7. PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ

W rodzinach często dochodzi do aktów przemocy. Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domową należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.

W mieście Mława realizowany jest Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Mława na lata 2024 – 2030. Instytucje zobligowane przepisami prawa do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Mławie
- Centrum Usług Społecznych w Mławie,
- Komenda Powiatowa Policji w Mławie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie,
- Placówki oświatowo-wychowawcze,
- Placówki nauczania i wychowywania z terenu Miasta Mława,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Mławie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie,
- Sąd Rejonowy w Mławie,
- Prokuratura Rejonowa w Mławie,
- Organizacje pozarządowe.

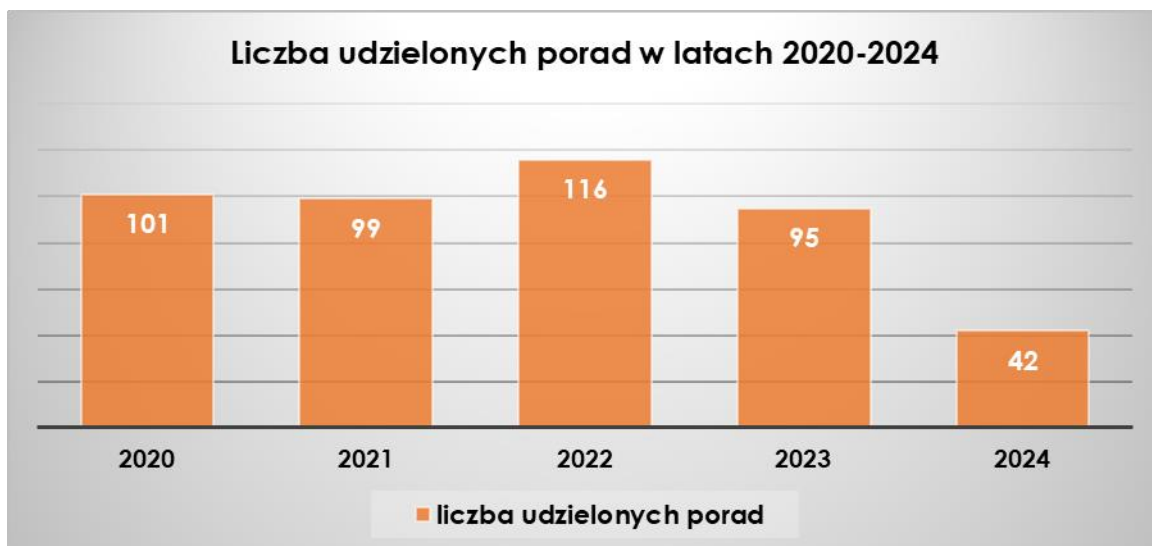
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej to tworzenie miejskiego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w tym: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia oraz powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych w rodzinach objętych procedurą Niebieskiej Karty.

Celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań i służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności przez diagnozowanie problemu przemocy domowej, podejmowanie działań w środowisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową i w stosunku do osób stosujących przemoc, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji takich jak: Centrum Usług Społecznych, Komenda Powiatowa Policji, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokuratura Rejonowa, kuratorzy sądowi, pracownicy oświaty i służby zdrowia. Działa on na podstawie porozumień zawartych między Burmistrzem Miasta Mława, a podmiotami działającymi w Zespole.

Centrum Usług Społecznych w Mławie przeprowadziło w 2024 r. 13 interwencji kryzysowych w związku z przemocą domową, zaś w 2020 r. 67 interwencji. W Dziale Usług Społecznych w CUS w Mławie konsultant ds. przeciwdziałania przemocy udziela porad i konsultacji osobom doświadczającym przemocy domowej oraz innym osobom wymagającym wsparcia.

Wykres 17 Udzielone porady w ramach poradnictwa specjalistycznego w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Analizując powyższy wykres dotyczący liczby udzielonych porad w zakresie specjalistycznego poradnictwa w latach 2020-2024 łatwo zauważyć duży spadek w porównaniu do 2020 roku liczby udzielonych porad o 59 mniej.

W rodzinach, gdzie jest problem przemocy zakładane są Niebieskie Karty przez pracowników socjalnych CUS, Komendę Powiatową Policji, pracowników służby zdrowia i pracowników oświaty.

Wykres 18 Liczba Niebieskich Kart w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CUS w Mławie

Analizując kwestię związaną z Niebieskimi Kartami założonymi na terenie miasta Mława w latach 2020 - 2024 można zauważyć niewielki spadek liczby NK. Na przecięciu lat 2020-2024 liczba NK zmalała o 12.

Na terenie Miasta Mława funkcjonuje Zespół Ośrodków Wsparcia, który zapewnia osobom dotkniętym przemocą domową całodobowy pobyt i możliwość korzystania z pomocy terapeutycznej, a Komenda Powiatowa Policji w Mławie odnotowała na terenie Mławy w 2024 r. – 32 przestępstwa związane z przemocą domową. Dlatego też problem ten wymaga szczególnej uwagi, żeby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie rodzin.

3.8. BEZDOMNOŚĆ

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej za osobę bezdomną uważa się osobę, która nie zamieszkuje w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i nie jest zameldowana na pobyt stały w rozumieniu przepisów

o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Bezdomność to jedno z najgroźniejszych zjawisk społecznych. Zgodnie z przepisami bezdomnemu należy się tymczasowe miejsce noclegowe, odzież i posiłek, a w niektórych przypadkach również zasiłek i inne formy pomocy.

Tabela 24 Bezdomność w latach 2020-2024

rok	2020	2021	2022	2023	2024
liczba					
Liczba osób korzystających z powodu bezdomności	29	27	24	28	29
Liczba osób za które CUS ponosi opłaty za pobyt w schronisku	21	20	17	25	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CUS w Mławie

Analizując powyższą tabelę można zauważyć, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności utrzymują się na podobnym poziomie w latach 2020-2024. Na terenie miasta pomocy osobom bezdomnym udziela Centrum Usług Społecznych w Mławie, Straż Miejska, Komenda Powiatowa Policji i służba zdrowia. W mieście brak jest schroniska lub noclegowni dla osób bezdomnych, które nie posiadają własnego lokalu mieszkalnego. Osoby zgłaszające się z tym problemem kierowane są do schroniska dla osób bezdomnych w Miączyńcu Dużym, a osoby wymagające częściowo opieki i pomocy osób drugich kierowane są do schroniska z usługami opiekuńczymi w Sokołowym Kącie. Skala tego problemu na terenie miasta utrzymuje się na tym samym poziomie od kilku lat o czym świadczą dane statystyczne z ostatnich lat. Bezdomność spowodowana jest różnymi

przyczynami m.in. uzależnieniami, przestępczością, brakiem stałych dochodów, przemocą domową, rozpadem rodziny, bezrobociem, eksmisją z lokali mieszkalnych.

Ze względu na położenie komunikacyjne Miasta Mława w CUS odnotowano w ciągu ostatnich lat kilkanaście przypadków osób bezdomnych z innych rejonów Polski, które w Mławie były tylko przejazdem. Osobom tym również udzielono stosownej pomocy (zasilek celowy na zakup biletu, odzież i praca socjalna).

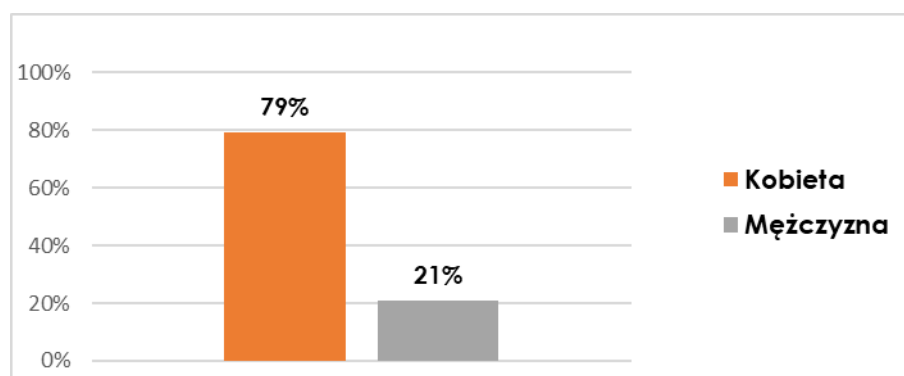
Problem bezdomności w Mieście jest monitorowany i w miarę możliwości rozwiązywany na bieżąco. Podejmowane działania przez władze Miasta i Centrum Usług Społecznych przy wsparciu właściwych instytucji i organizacji pozarządowych pozwalają w pełni zaspokajać wszelkie potrzeby tej grupy osób.

Ponadto od wielu lat realizowany jest przez Centrum Usług Społecznych w Mławie Projekt „Zima”, który ustala działania zmierzające do złagodzenia i zredukowania negatywnych skutków okresu zimowego, szczególnie w odniesieniu do osób starszych i bezdomnych.

3.9. PROBLEMY SPOŁECZNE W OCENIE MIESZKAŃCÓW

Do opracowania Strategii wykorzystano dane statystyczne uzyskane z instytucji zajmujących się przedmiotową problematyką oraz przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców Miasta Mława. Ankiety wypełnione były przez mieszkańców Miasta Mława w wersji elektronicznej. Ankieta zawierała 12 pytań oraz 4 pytania tzw. metryczkowe. Rezultaty badań opracowano na podstawie 502 ankiet. Ankiety wypełniło 397 (79%) kobiet i 105 (21 %) mężczyzn. Szczegółowe dane dotyczące płci, wieku, wykształcenia oraz aktywności zawodowej przedstawiono w wykresach 19, 20, 21 i 22.

Wykres 19 Płeć ankieterowanych

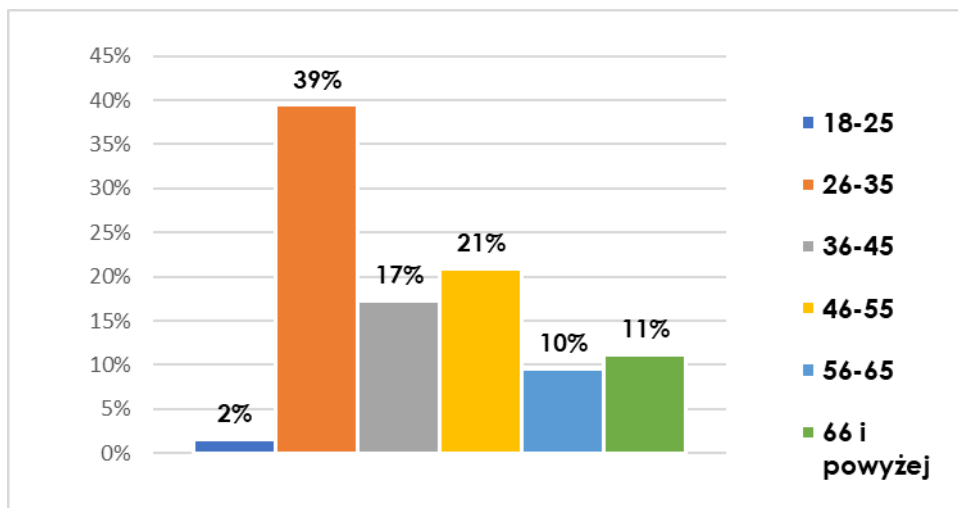

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

W badaniu wzięło udział 397 kobiet (co stanowi 79% wszystkich respondentów) oraz 105 mężczyzn (21%). Oznacza to, że wśród osób uczestniczących w ankiecie zdecydowaną

większość stanowiły kobiety. Taki rozkład płci może wpływać na interpretację wyników, szczególnie w obszarach dotyczących aktywności zawodowej czy wykształcenia.

Wykres 20 Wiek ankieterów

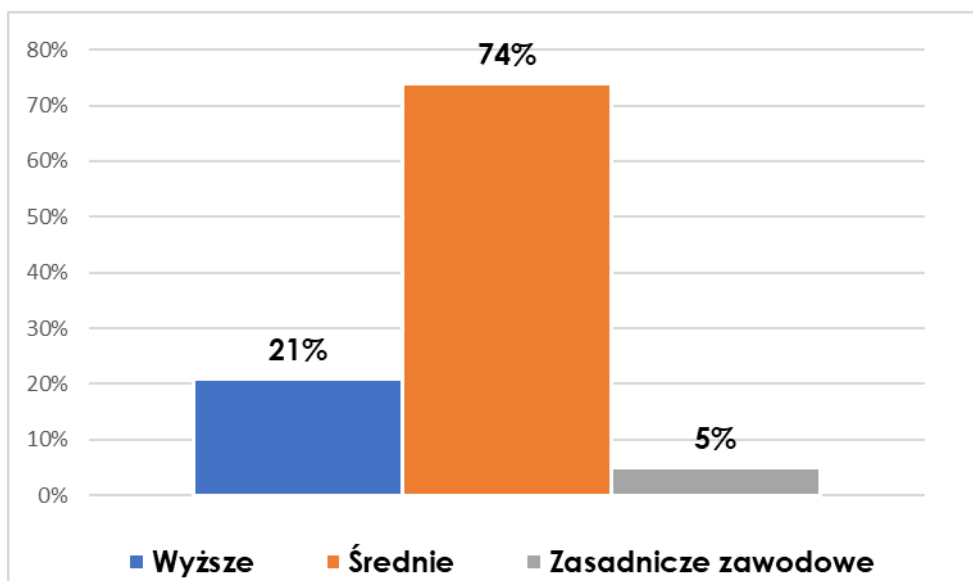

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

Najliczniejszą grupę wiekową wśród respondentów stanowią osoby w wieku 26–35 lat (39%). Kolejne grupy to osoby w wieku 46–55 lat (21%) oraz 36–45 lat (17%). Respondenci w wieku 56–65 lat stanowią 10%, natomiast najmłodszy, w wieku 18–25 lat, to 2% ogółu badanych. Osoby

w wieku 66 lat i powyżej stanowią 11% respondentów. Dane te wskazują, że w badaniu przeważają osoby w wieku produkcyjnym, co może mieć wpływ na aktywność zawodową i społeczną tej grupy.

Wykres 21 Wykształcenie ankieterów

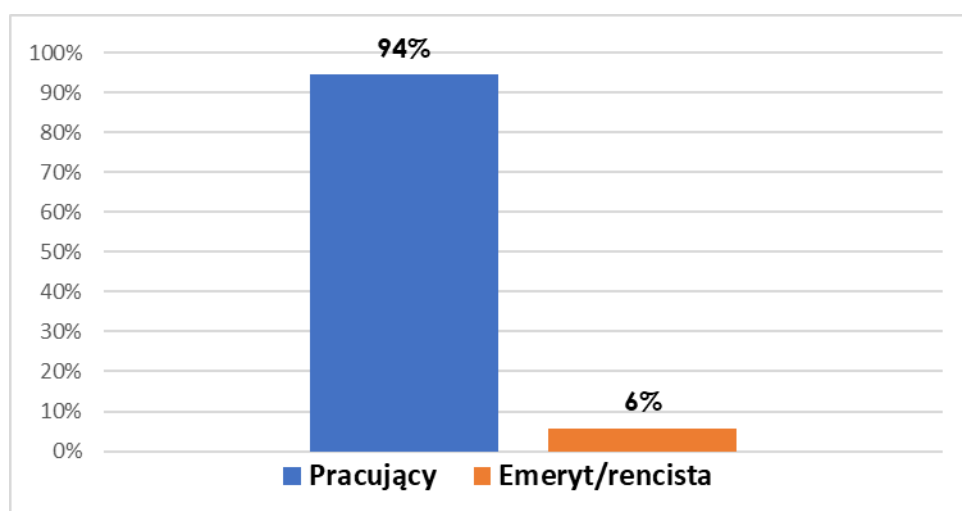

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

Wśród respondentów dominują osoby z wykształceniem średnim – stanowią one aż 74% ogółu badanych. Kolejną grupę tworzą osoby z wykształceniem wyższym (21%), natomiast najmniej liczną grupę stanowią respondenci z wykształceniem zasadniczym zawodowym (5%). Struktura ta wskazuje, że respondenci z Mławy charakteryzują się średnim poziomem wykształcenia,

co może wpływać na ich sytuację zawodową i społeczną.

Wykres 22 Aktywność zawodowa ankietowanych

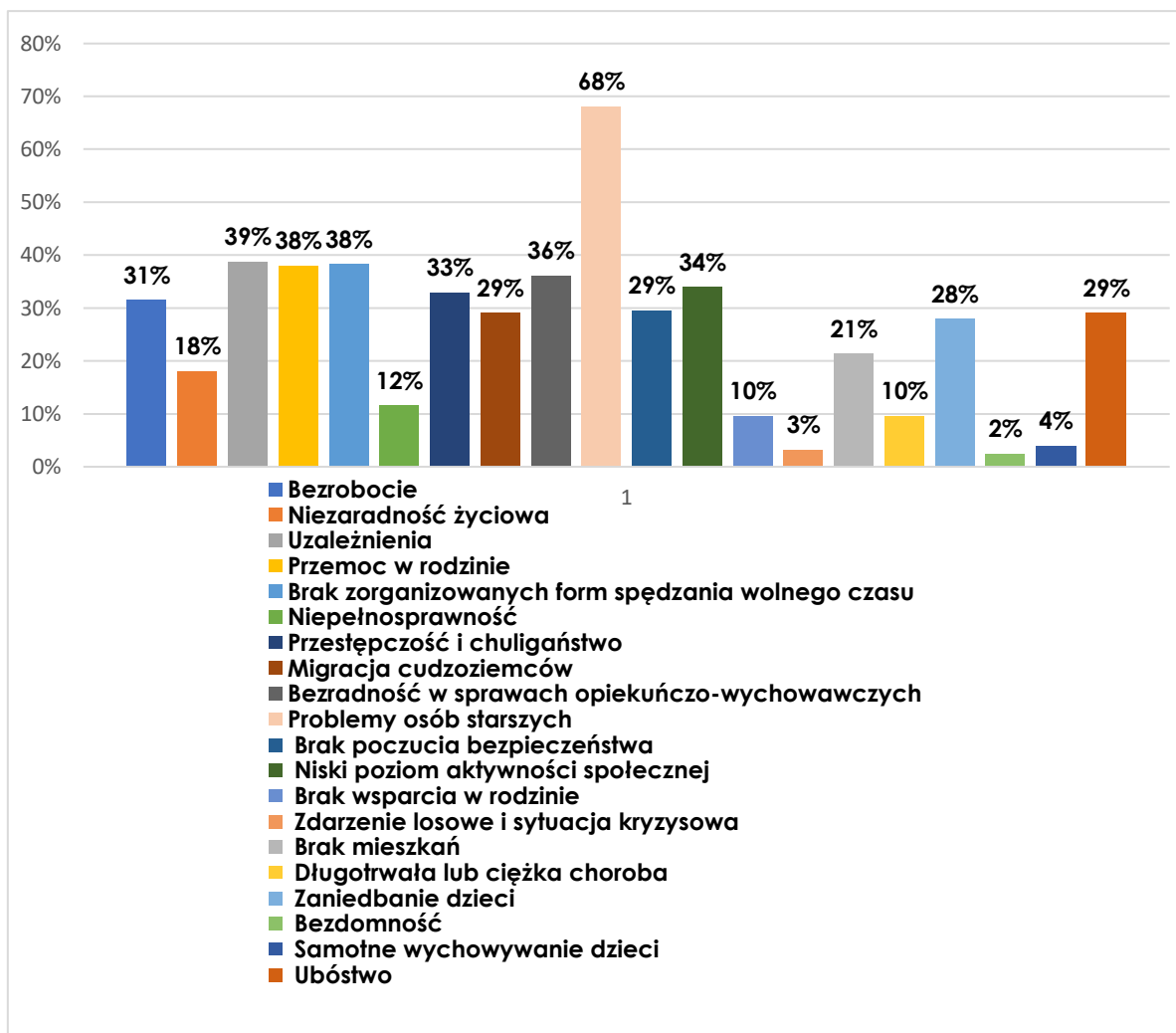
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

Zdecydowana większość respondentów z Mławy jest aktywna zawodowo – aż 94% stanowią osoby pracujące, natomiast jedynie 6% to emeryci lub renciści. Dane te wskazują, że grupa badanych składa się głównie z osób czynnych zawodowo, co może świadczyć o wysokim poziomie aktywności ekonomicznej wśród respondentów.

Na podstawie przeprowadzonych badań można stwierdzić, że respondenci z Mławy to przede wszystkim kobiety w wieku produkcyjnym, aktywne zawodowo i posiadające średnie wykształcenie. Struktura grupy badawczej wskazuje na duży potencjał rozwojowy oraz zaangażowanie w życie zawodowe i społeczne. Wyniki te mogą świadczyć o rosnącej roli osób młodych w lokalnej społeczności Mławy.

Ankieta zawierała także 12 pytań, w których posłużono się zarówno pytaniami zamkniętymi jak i otwartymi. Poniższy wykres przedstawia problemy społeczne dostrzegane przez mieszkańców miasta Mława.

Wykres 23 Problemy społeczne dostrzegane na terenie miasta Mława

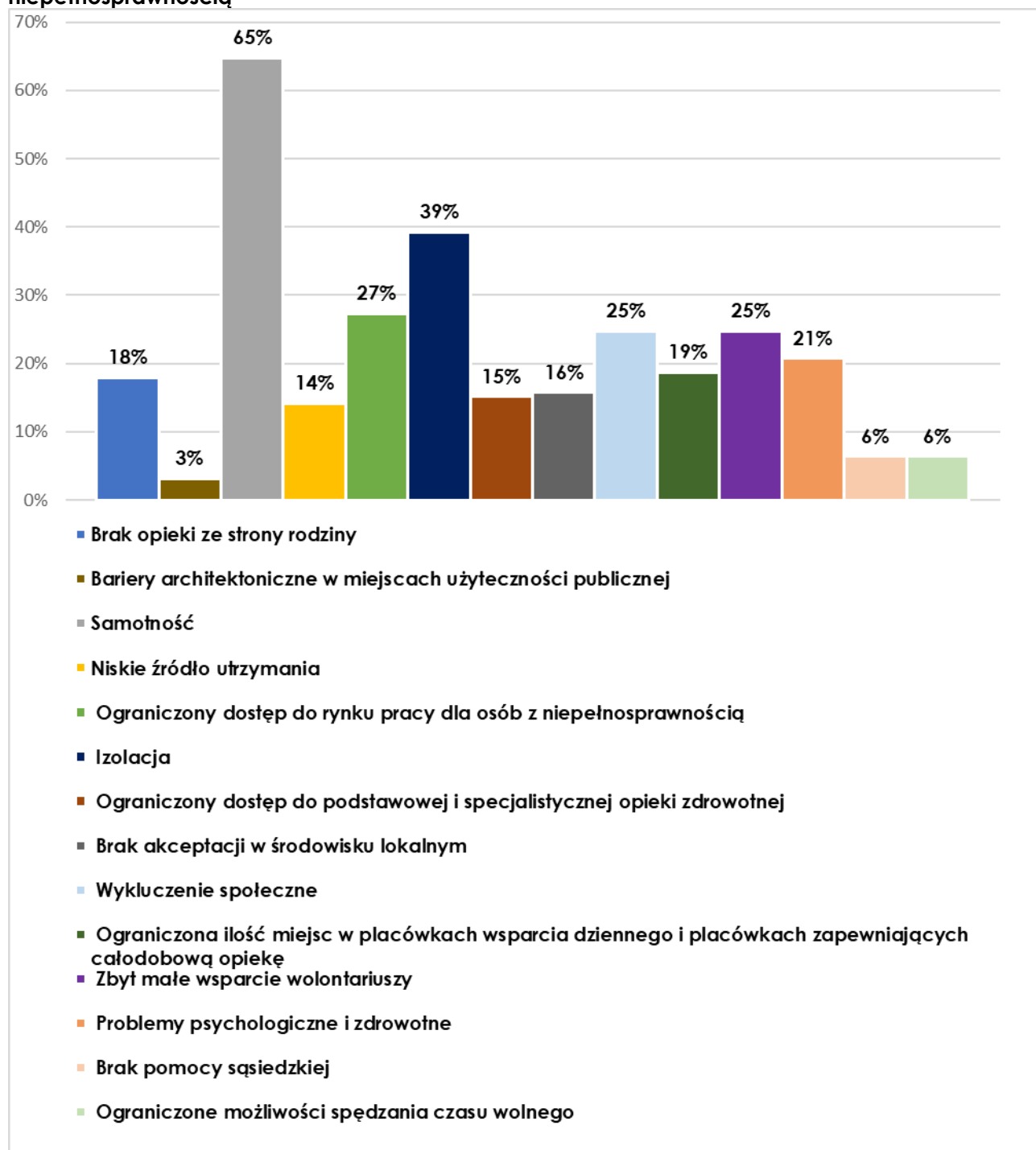
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety
 Badani mieli możliwość wskazania kilku odpowiedzi

Na wykresie przedstawiono odpowiedzi mieszkańców dotyczące problemów społecznych występujących w Mławie. Najczęściej wskazywanym problemem były problemy osób starszych (68%) co pokazuje, że kwestia trudnej sytuacji materialnej i życiowej seniorów stanowi najpoważniejsze wyzwanie społeczne. Kolejne istotne problemy to uzależnienia (39%), przemoc domowa (38%) i brak zorganizowania form spędzania wolnego czasu (38%), niski poziom aktywności społecznej (34%) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (36%). Znaczna część respondentów zwróciła również uwagę na przestępczość i chuligaństwo (33%), bezrobocie (31%), brak poczucia bezpieczeństwa (29%) i migracja cudzoziemców (29%). Mniej istotne, choć wciąż zauważalne, okazały się problemy takie jak zaniedbane dzieci (12%) czy brak mieszkań (10%). Otrzymane wyniki wskazują, że mieszkańcy Mławy dostrzegają wiele problemów o charakterze społecznym i ekonomicznym. Jednak największym wyzwaniem pozostaje sfera materialna i uzależnienia, które generują inne trudności w życiu społecznym.

Kolejne pytanie skierowane do mieszkańców miasta Mława dotyczyło problemów społecznych które powinny być rozwiązane w pierwszej kolejności. Zdecydowanie najwięcej osób (28%) wskazało na migrację cudzoziemców jako problem wymagający natychmiastowej reakcji. Na kolejnych miejscach znalazły się: problemy osób starszych (11%), zaniedbanie dzieci i uzależnienia (10%) oraz bezrobocie (8%). Nieco mniejszy odsetek respondentów uznał za priorytetowe kwestie takie jak bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (5%), przestępczość i chuligaństwo (7%). Najmniej wskazań otrzymało brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (2%) i inne problemy społeczne (3–6%). Wyniki te pokazują, że w opinii mieszkańców najważniejsze do rozwiązania są obecnie kwestie związane z migracją, starzeniem się społeczeństwa oraz sytuacją dzieci i rodzin, co wskazuje na potrzebę działań w obszarze integracji społecznej i polityki rodzinnej.

Kolejne pytanie w ankiecie dotyczyło najważniejszych problemów u osób starszych i z niepełnosprawnością, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 24 Problemy społeczne dotyczące osób starszych i osób z niepełnosprawnością

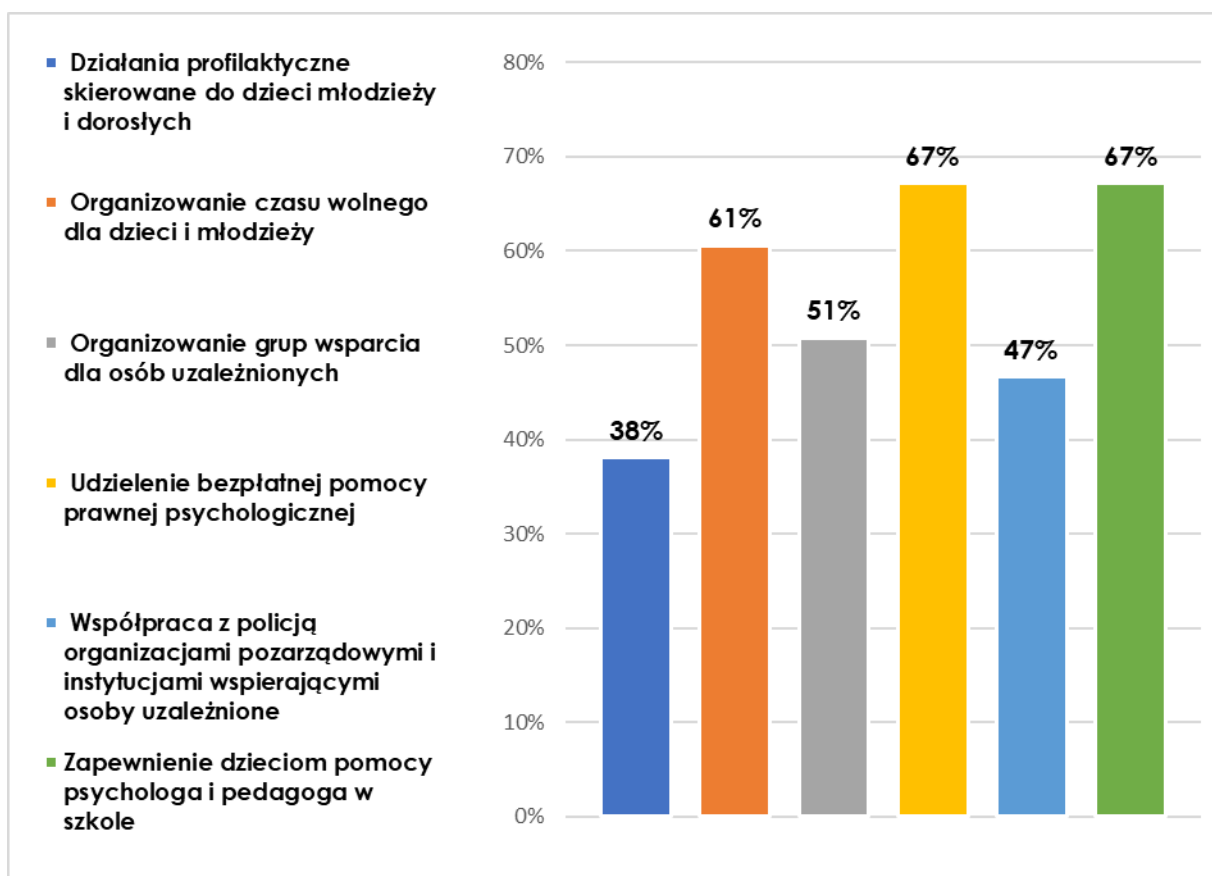
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety
 Badani mieli możliwość wskazania kilku odpowiedzi

Z danych wynika, że najczęściej wskazywanym problemem jest samotność (65%), co podkreśla wagę relacji społecznych i potrzebę wsparcia emocjonalnego wśród osób starszych

i z niepełnosprawnością. Kolejnymi najczęściej wymienianymi problemami są: izolacja (39%), ograniczony dostęp do rynku pracy dla osób z niepełnosprawnością (27%), wykluczenie

społeczne (25%). Mniej respondentów wskazało na problemy takie jak: problemy psychologiczne i zdrowotne(21%), ograniczona ilość miejsc w placówkach wsparcia dziennego i w placówkach zapewniających całodobową opiekę (19%) czy brak opieki ze strony rodziny (18%). Najrzadziej wymieniane problemy to m.in. brak pomocy sąsiedzkiej (6%), oraz ograniczone możliwości spędzania czasu wolnego (6%), bariery architektoniczne w miejscach użyteczności publicznej (3%).

Wykres 25 Działania mogące wpłynąć na rozwiązanie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej w Mieście Mława

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

Badani mieli możliwość wskazania kilku odpowiedzi

Według ankietowanych, największy wpływ na rozwiązanie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w domowej może mieć zapewnienie dzieciom pomocy psychologa i pedagoga w szkole oraz udzielenie bezpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej – wskazało je 67% respondentów.

Na kolejnych miejscach znalazły się:

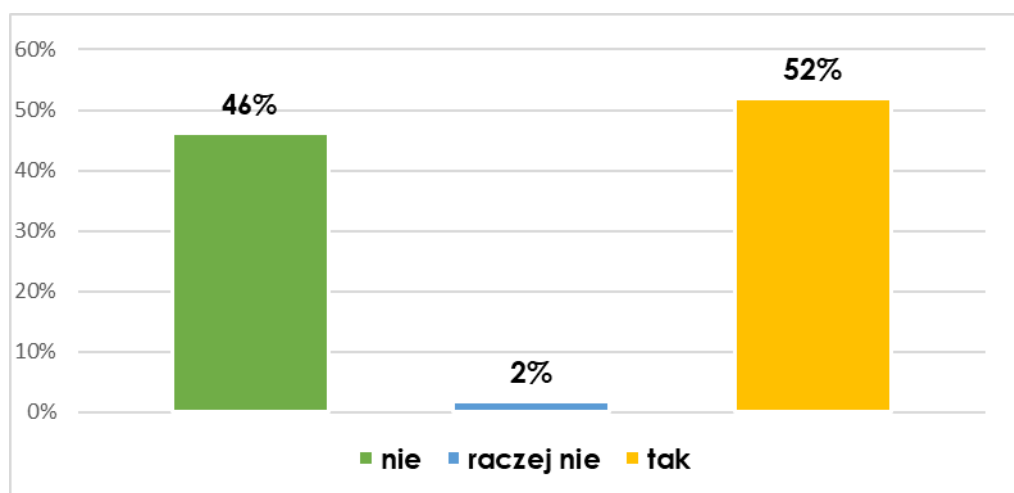
- organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (61%),
- organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych (51%),

- współpraca z policją, organizacjami pozarządowymi i instytucjami wspierającymi osoby uzależnione (47%),
- działania profilaktyczne (38%).

Wyniki te pokazują, że mieszkańcy dostrzegają konieczność prowadzenia szerokich działań profilaktycznych i edukacyjnych, a także rozwijania systemu pomocy psychologicznej i wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.

Kolejne pytanie skierowane do mieszkańców miasta Mława dotyczyło poczucia bezpieczeństwa w mieście, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 26 Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców miasta Mława

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

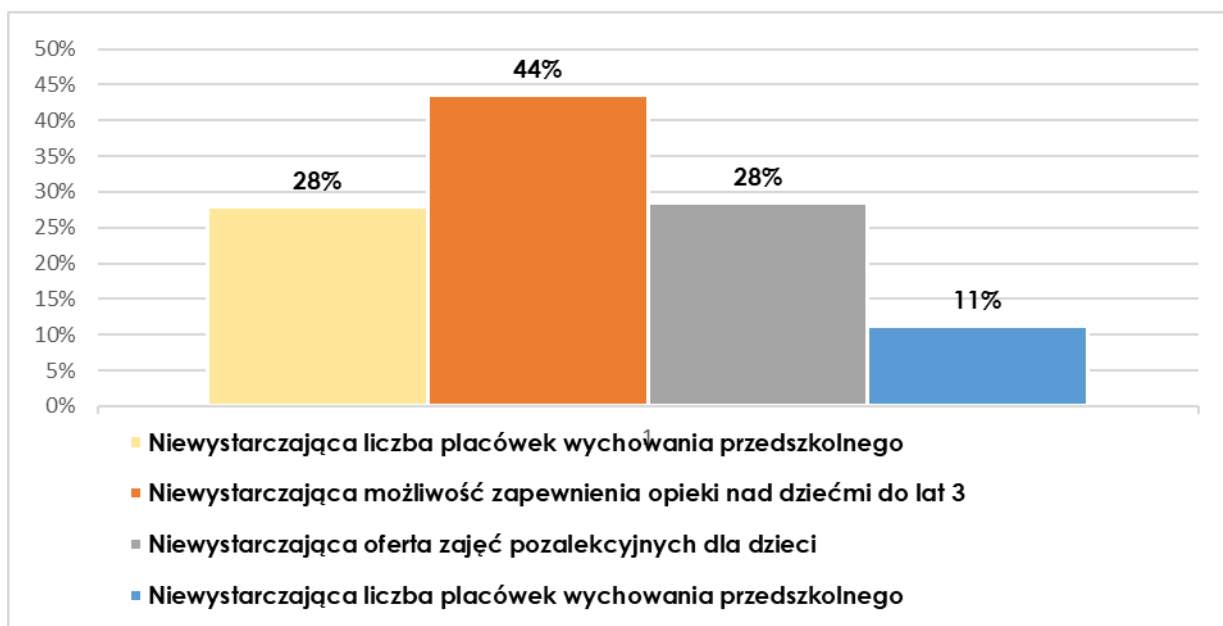
Z przedstawionych danych wynika, że większość mieszkańców Mławy czuje się bezpiecznie na terenie miasta – takiej odpowiedzi udzieliło 52% respondentów.

Nieco mniej osób, bo 46%, wskazało odpowiedź „nie”, co może sugerować, że odczuwają oni pewne zagrożenia lub mają zastrzeżenia dotyczące bezpieczeństwa publicznego. Tylko 2% ankietowanych wybrało odpowiedź „raczej nie”.

Wyniki te pokazują, że choć ponad połowa mieszkańców postrzega Mławę jako miejsce bezpieczne, wciąż istnieje znaczna część społeczności, która odczuwa brak poczucia bezpieczeństwa. Może to wskazywać na potrzebę dalszych działań prewencyjnych i poprawy bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej.

Ankietowani którzy nie czują się bezpiecznie na terenie Miasta Mława mieli możliwość krótko opisać dlaczego. Z większości odpowiedzi wynika, że powodem braku poczucia bezpieczeństwa w Mieście Mława jest napływ obcokrajowców, nadużywanie alkoholu oraz środków odurzających oraz młodzież przejawiająca zachowania agresywne.

Wykres 27 Problemy w zakresie edukacji uznawane przez mieszkańców Miasta Mława za najważniejsze

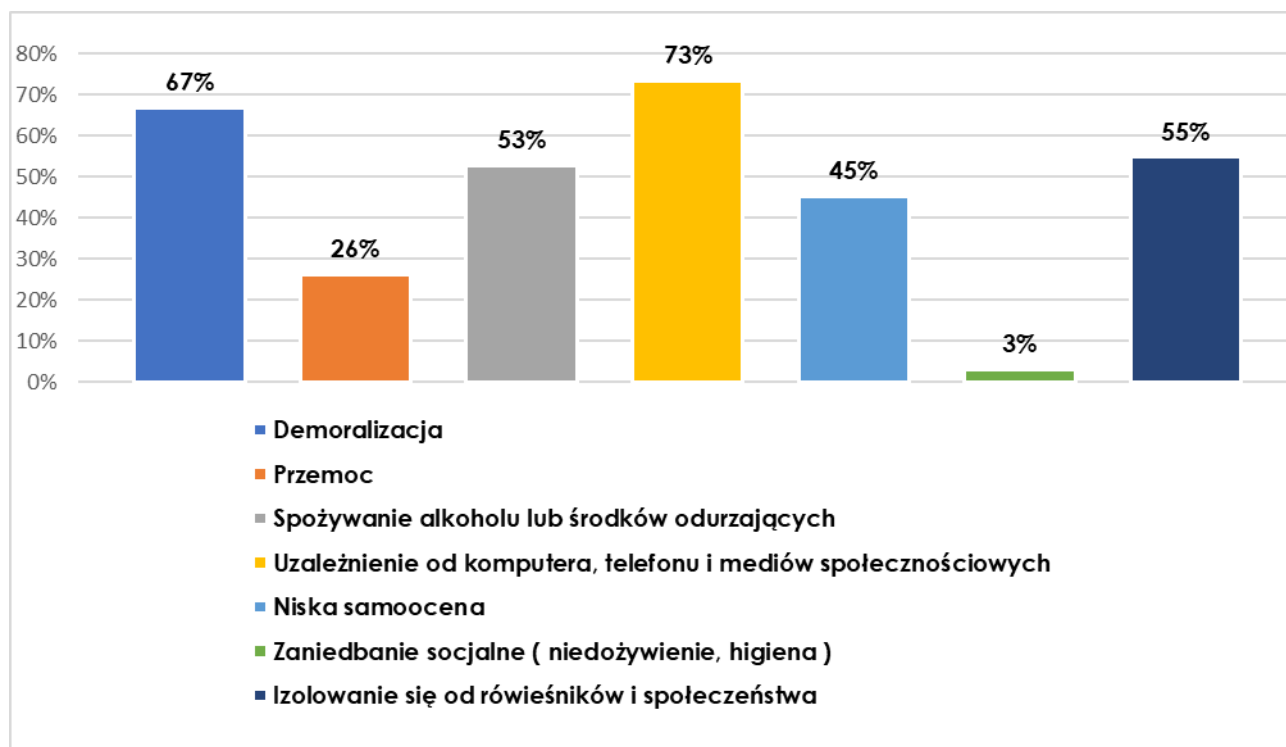
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety
Badani mieli możliwość wskazania kilku odpowiedzi

Z danych przedstawionych na wykresie wynika, że mieszkańcy Mławy za największy problem w obszarze edukacji uważają niewystarczającą możliwość zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3 – wskazało na to 44% respondentów. Na drugim miejscu, z takim samym wynikiem po 28%, znalazły się dwie kwestie:

- niewystarczająca liczba placówek wychowania przedszkolnego,
- niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci.

Najrzadziej wskazywano niewystarczającą liczbę placówek wychowania przedszkolnego (11%) – co może wynikać z mniejszej skali odczuwania tych problemów w porównaniu z trudnościami dotyczącymi opieki nad najmłodszymi dziećmi. Wyniki te pokazują, że mieszkańcy dostrzegają największe braki w zakresie wczesnej opieki nad dziećmi oraz rozwoju infrastruktury edukacyjnej i oferty zajęć pozalekcyjnych.

Wykres 28 Negatywne zjawiska dotyczące dzieci i młodzieży najczęściej dostrzegane przez mieszkańców Miasta Mława

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

Badani mieli możliwość wskazania kilku odpowiedzi

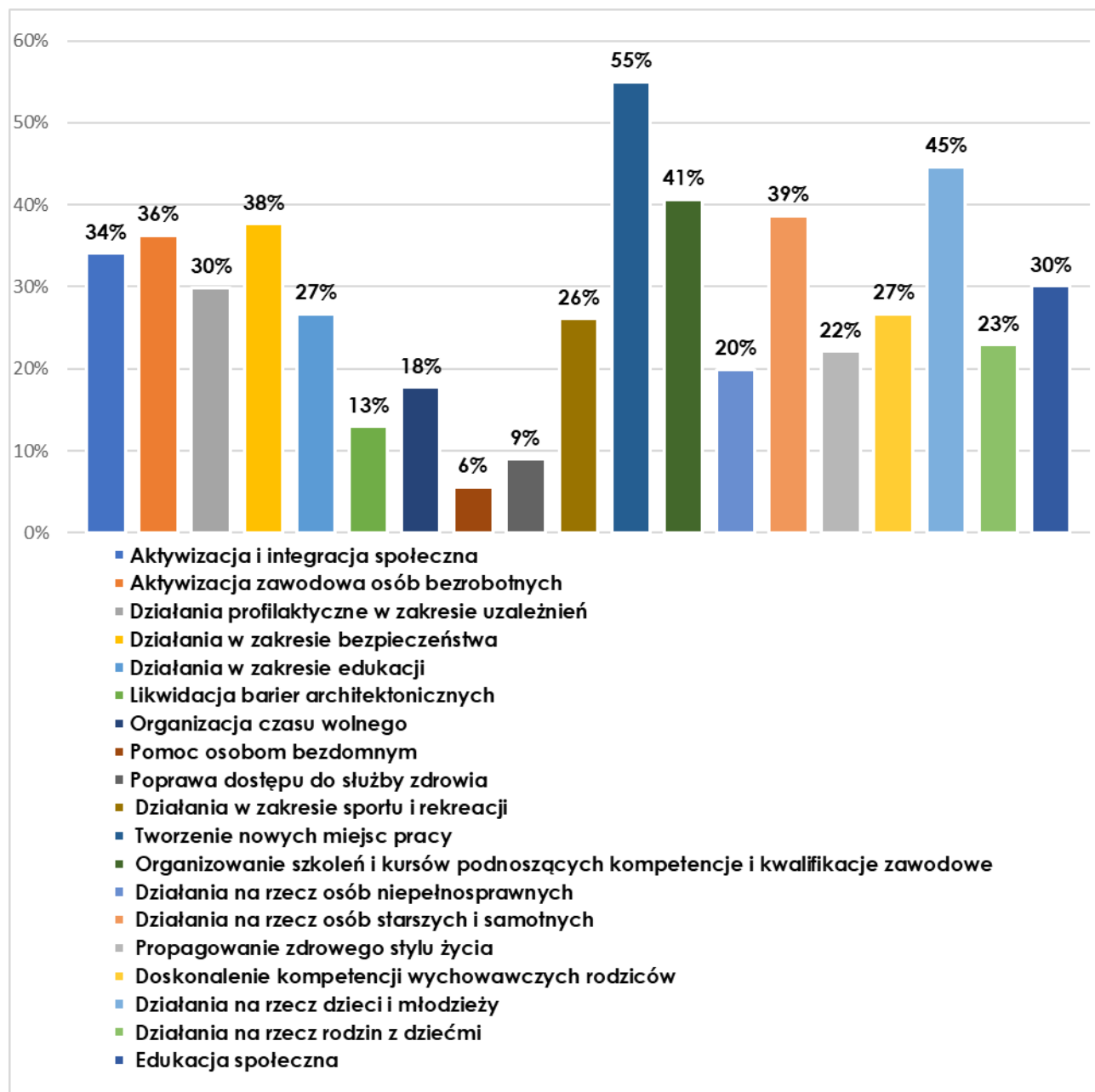
Z przedstawionych danych wynika, że mieszkańcy Mławy najczęściej dostrzegają wśród dzieci i młodzieży uzależnienie od komputera, telefonu i mediów społecznościowych – aż 73% respondentów wskazało ten problem jako najbardziej powszechny. Na drugim miejscu znalazła się demoralizacja (67%), a następnie izolowanie się od rówieśników i społeczeństwa (55%). Kolejne zjawiska wymieniane przez respondentów to:

- spożywanie alkoholu lub środków odurzających (53%),
- niska samoocena (45%),
- przemoc (26%).

Najrzadziej wskazywanym problemem okazało się zanedbanie socjalne (nieodżywienie, brak higieny) – tylko 3% odpowiedzi.

Wyniki te wskazują, że największe obawy społeczne dotyczą nadmiernego korzystania z technologii oraz problemów emocjonalnych i społecznych wśród młodych ludzi, co może stanowić istotny obszar działań profilaktycznych i wychowawczych w mieście.

Wykres 29 Działania mogące wpłynąć na rozwiązanie problemów społecznych Miasta Mława

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

Z danych przedstawionych na wykresie wynika, że mieszkańcy najczęściej wskazują potrzebę tworzenie nowych miejsc pracy – aż 55% respondentów uznało je za kluczowe.

Kolejne priorytetowe obszary to:

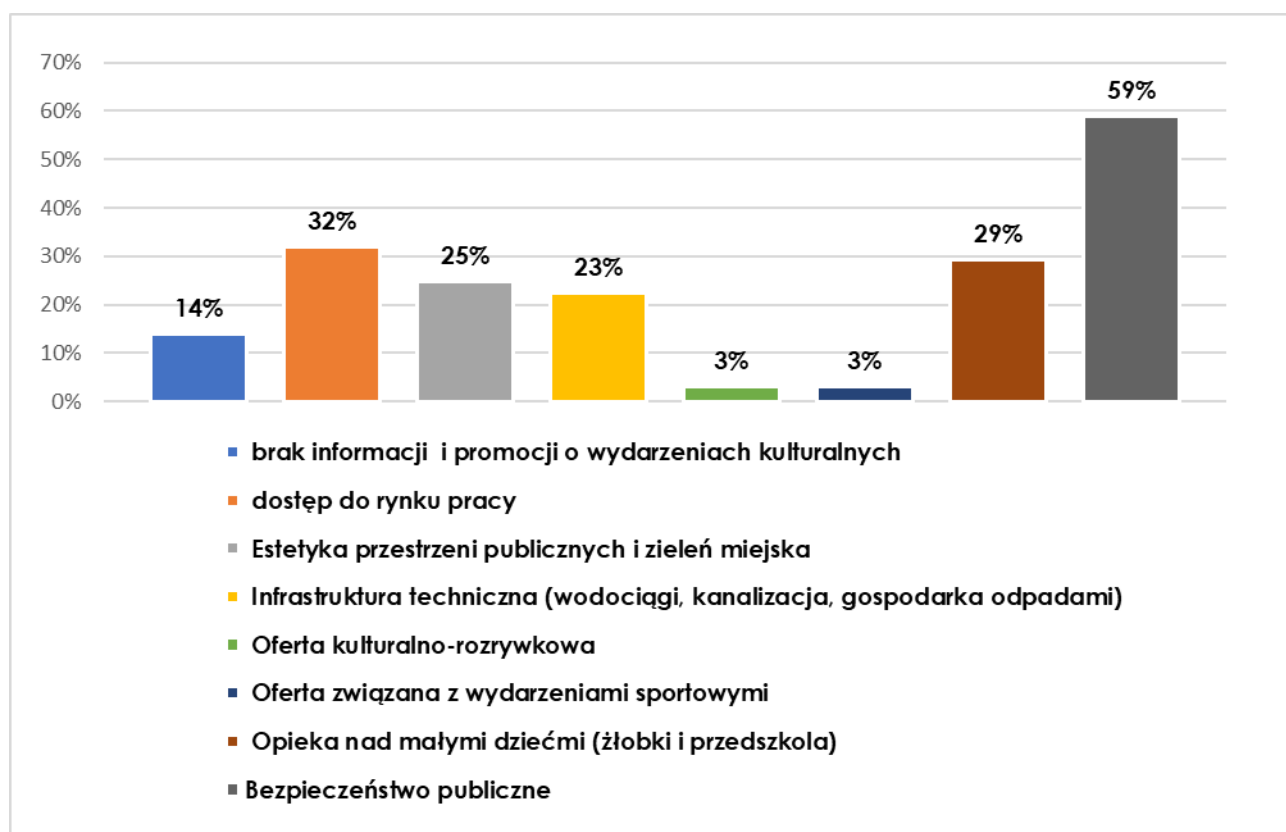
- działania na rzecz dzieci i młodzieży (45%),
- organizowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe (41%),
- działania na rzecz osób starszych i samotnych (39%),
- działania w zakresie bezpieczeństwa (38%),
- aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych (36%) oraz integracja społeczna (34%).

Mniejsze, ale nadal istotne znaczenie mają działania w zakresie edukacji (27%), organizacji czasu wolnego (27%), likwidacji barier architektonicznych (23%) oraz pomocy osobom bezdomnym (22%).

Najrzadziej wskazywano działania dotyczące doskonalenia kompetencji wychowawczych rodziców (9%) i propagowania zdrowego stylu życia (6%).

Wyniki te pokazują, że mieszkańcy widzą największy potencjał w inicjatywach wspierających osoby starsze, bezrobotne oraz w rozwijaniu lokalnego rynku pracy.

Wykres 30 Potrzeby mieszkańców Miasta Mława realizowane w najmniejszym stopniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

Z przedstawionych wyników ankiety wynika, że mieszkańcy Mławy za najmniej zaspokojoną potrzebę uznają bezpieczeństwo publiczne – aż 59% respondentów wskazało ten obszar jako wymagający największej poprawy. Na drugim miejscu znalazł się dostęp do rynku pracy (32%), a następnie opieka nad małymi dziećmi (żłobki i przedszkola) – 29%.

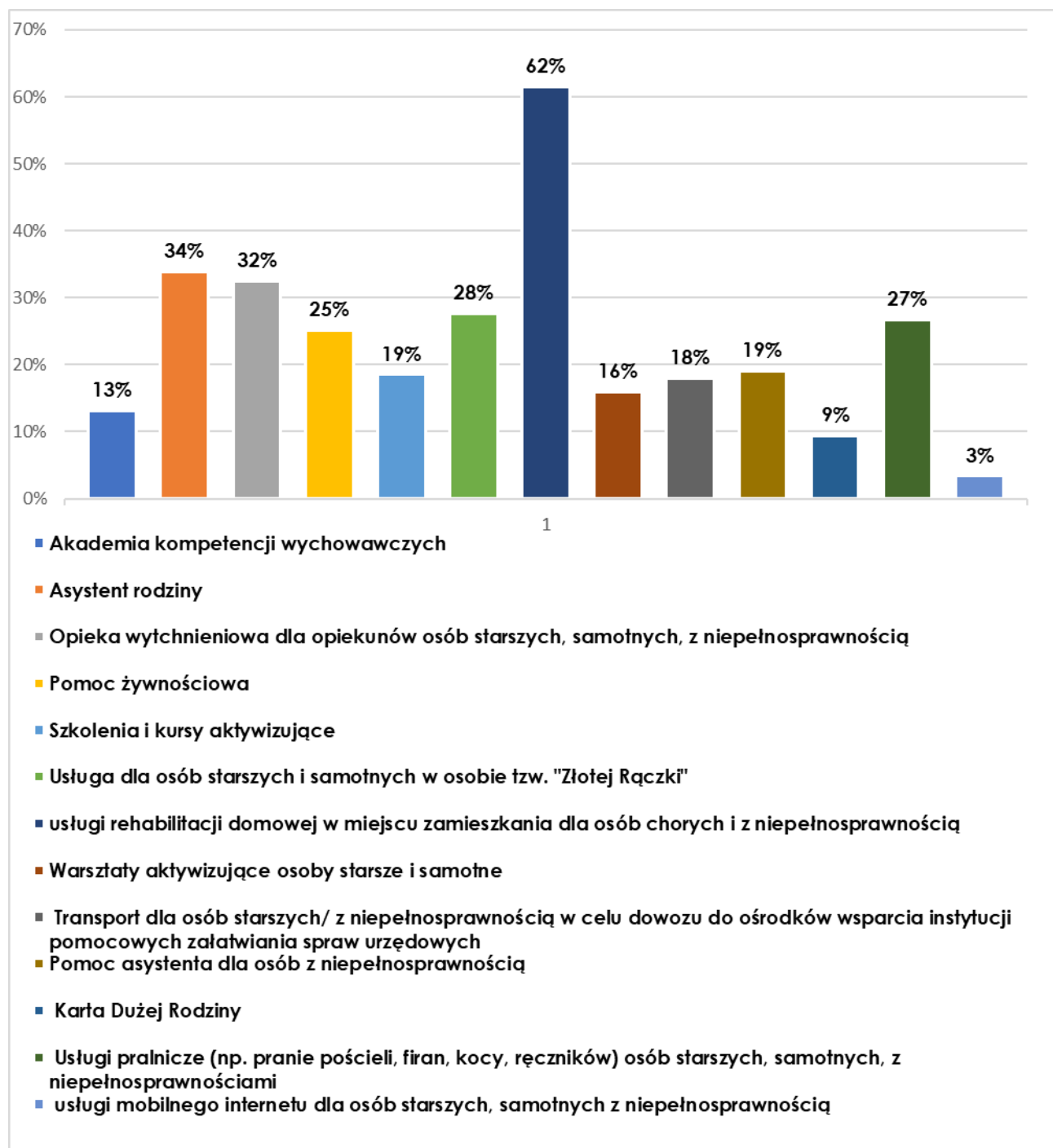
Kolejne wskazania dotyczyły:

- estetyki przestrzeni publicznych i zieleni miejskiej (25%),
- infrastruktury technicznej (23%),
- braku informacji i promocji wydarzeń kulturalnych (14%).

Najmniej osób (po 3%) uznało za słabo realizowane potrzeby w zakresie oferty kulturalno-rozrywkowej oraz wydarzeń sportowych.

Wyniki te sugerują, że priorytetem dla miasta powinny być działania związane z poprawą bezpieczeństwa, rozwojem lokalnego rynku pracy oraz wsparciem rodzin z małymi dziećmi.

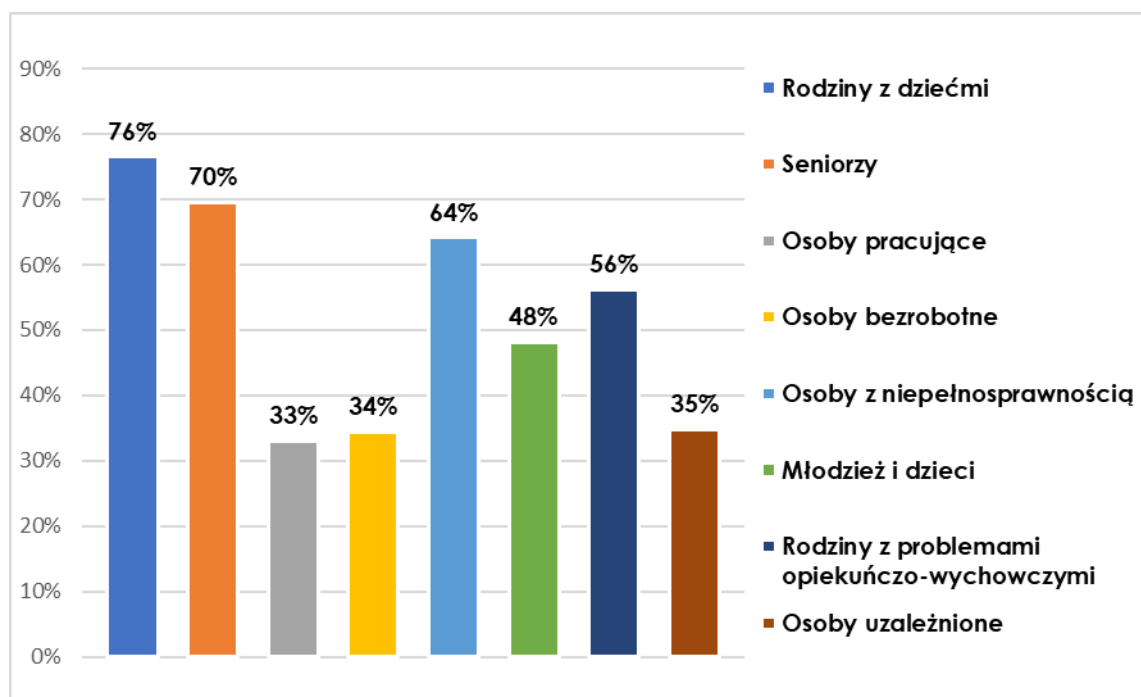
Wykres 31 Formy usług społecznych najbardziej potrzebne mieszkańcom miasta Mława

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

Z danych wynika, że najbardziej pożądaną formą wsparcia są usługi rehabilitacji domowej w miejscu zamieszkania dla osób chorych i z niepełnosprawnością, które wskazało aż (62%) respondentów. Kolejnymi najczęściej wybieranymi odpowiedziami były: asystent rodziny (34%), opieka wytchnieniowa dla opiekunów osób starszych, samotnych i z niepełnosprawnością (32%) oraz usługa dla osób starszych i samotnych w osobie tzw. „Złotej Rączki”(28%). W dalszej kolejności ankietowani wskazywali usługę pralniczą (27%), pomoc żywnościową (25%), szkolenia i kursy aktywizujące (19%), pomoc asystenta dla osób z niepełnosprawnością (19%), transport dla osób starszych/z niepełnosprawnością w celu dowozu do ośrodków wsparcia instytucji pomocowych celem załatwiania spraw urzędowych (18%). Mniejszym zainteresowaniem cieszyły się takie formy wsparcia jak warsztaty aktywizujące osoby starsze i samotne (16%), Akademia kompetencji wychowawczych (13%). Podsumowując mieszkańcy Mławy najwyżej ocenili znaczenie praktycznych i codziennych form wsparcia, zwłaszcza skierowanych do osób starszych, samotnych i z niepełnosprawnością.

Wykres 32 Grupy mieszkańców do których są kierowane usługi społeczne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

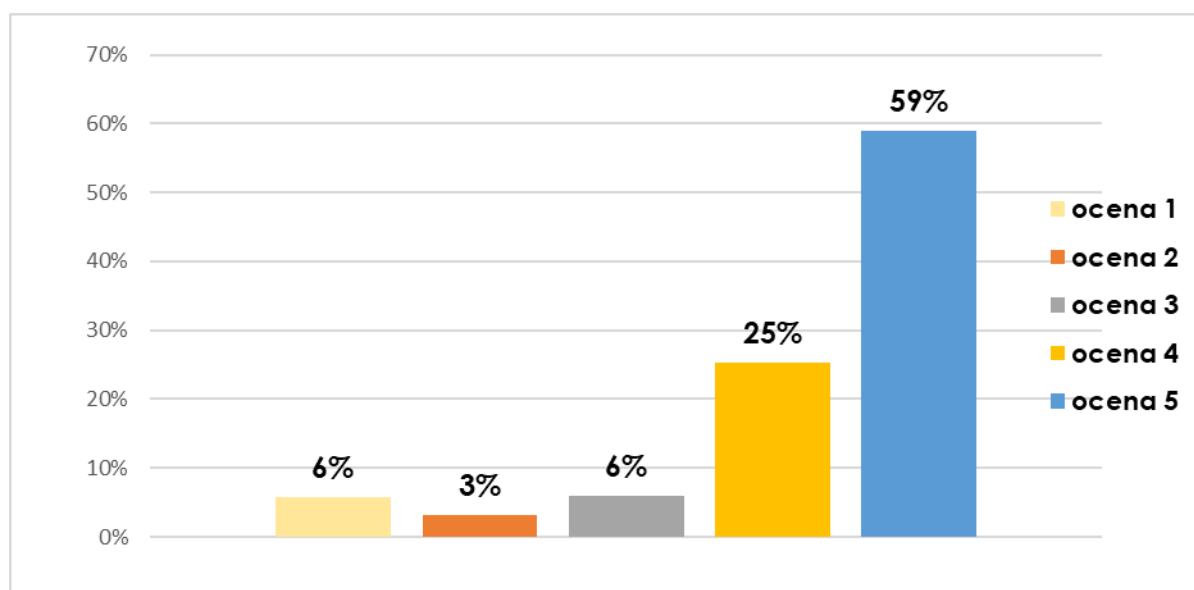
Z danych wynika, że największym wsparciem – zdaniem respondentów – powinny być objęte rodziny z dziećmi (76%) oraz seniorzy (70%). Wysoki odsetek wskazań uzyskały również osoby z niepełnosprawnością (64%) oraz rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (56%). Mniej respondentów wskazało na potrzebę kierowania usług społecznych do dzieci i

młodzieży (48%), osób uzależnionych (35%) oraz osób bezrobotnych (34%) i osób pracujących (33%).

Podsumowując, badani uznali, że wsparcie społeczne w Mławie powinno być w szczególności ukierunkowane na rodziny, seniorów i osoby z niepełnosprawnością, co wskazuje

na koncentrację potrzeb w obszarze opieki rodzinnej i integracji społecznej.

Wykres 33 Ocena poziomu życia w mieście Mława w skali od 1 do 5, przy czym 1 to najniższa ocena, a 5 najwyższa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiety

Z danych wynika, że większość respondentów pozytywnie ocenia poziom życia w Mławie. 59% ankietowanych wystawiło ocenę 5, co oznacza bardzo dobrą ocenę warunków życia. Kolejne 25% osób oceniło poziom życia na 4, co również świadczy o zadowoleniu mieszkańców. Mniej liczne grupy respondentów wskazały niższe oceny: 6% przyznało jednocześnie ocenę 3 oraz 1, a 3% wybrało ocenę 2.

Reasumując przeważająca większość mieszkańców postrzega poziom życia w Mławie jako wysoki, co świadczy o pozytywnym odbiorze jakości życia w tym mieście.

3.10. ANALIZA SWOT

Jedną z najczęściej stosowanych technik służących do konstruowania strategii jest analiza SWOT, która ma na celu zbadanie i przeprowadzenie kompleksowej oceny zdolności do działania w konkretnym otoczeniu.

Opracowanie analizy SWOT jest jednym z etapów w procesie planowania strategicznego. Analiza stanowi punkt wyjściowy do opracowania celów strategicznych i operacyjnych. Analiza obejmuje uwarunkowania wewnętrzne: mocne i słabe strony oraz uwarunkowania zewnętrzne: szanse i zagrożenia, które mają ważny wpływ na sytuację społeczną w Mieście.

Mocne strony - wewnętrzne czynniki mające pozytywny wpływ na rozwój pomocy społecznej w Mieście Mława, wyróżniające ją walory, tworzące podstawy dla jej przyszłego rozwoju.

Słabe strony - wewnętrzne czynniki mające negatywny wpływ na rozwój pomocy społecznej w Mieście Mława, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń, braki w potencjałach obniżających możliwości rozwoju.

Szanse - czynniki sprzyjające rozwojowi Miasta pozwalające na eliminowanie słabości, wzmocnienie sił, uruchomienie nowych form działań.

Zagrożenia - czynniki utrudniające rozwój Miasta stanowiące bariery w przełamywaniu dzisiejszych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju pomocy społecznej

ANALIZA SWOT

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych, • rozwinięty system wsparcia mieszkańców, • istniejące placówki wsparcia dla osób z osób z niepełnosprawnością i osób starszych • kościoł i organizacje pozarządowe działające w obszarze pomocy społecznej, • współpraca ze szkołami, • nowe miejsca pracy,	<ul style="list-style-type: none"> • ujemny przyrost naturalny, • niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach w stosunku do potrzeb, • brak mieszkań chronionych, • brak partnerskich programów pomocowych, • bariery architektoniczne, • patologie społeczne, • niewystarczająca świadomość mieszkańców w kwestii rozwiązywania problemów społecznych, • mała aktywność społeczna,

<ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, • możliwość wykorzystania zasobu ludzkiego, • wzrost liczby przystosowanych obiektów dla osób z niepełnosprawnością, • otwartość na nowe rozwiązania, rozwinięty wolontariat, • niski poziom bezrobocia, • spadek liczby osób objętych pomocą społeczną, • rozwijające się budownictwo mieszkalne. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zakładów pracy chronionej, • brak ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość korzystania z funduszy i realizacja programów pomocowych (EFS, PFRON), • wykorzystanie możliwości działań organizacji pozarządowych, • dobrze rozwinięty system zabezpieczenia socjalnego, • pozytywne wzorce społeczne, • rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, • możliwość zlecania zadań organizacjom pozarządowym, • wzrost liczby wykształconych, • rozwój budownictwa mieszkalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • niestabilne prawo i brak systemowych rozwiązań, • przypadki nietolerancji społecznej, • zanikanie wartości etycznych i kryzys autorytetów, • patologie społeczne, • rozwarstwienie społeczeństwa, • roszczeniowa postawa, wyuczona bezradność, • narastanie różnych problemów społecznych, • powszechna akceptacja narkotyków miękkich, • wzrost uzależnienia od Internetu i telefonów, • starzejące się społeczeństwo, • emigracja ludzi młodych, • obcokrajowcy na rynku pracy, • wzrost kosztów życia, • wzrost kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, • braki kadrowe, w tym brak wykwalifikowanych pracowników

3.11. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Z analizy danych zawartych w części diagnostycznej strategii można wskazać, że ważnymi problemami społecznymi na terenie miasta są:

- migracja cudzoziemców,
- uzależnienia,
- problemy osób starszych i osób z niepełnosprawnością,
- niezaradność życiowa,
- brak poczucia bezpieczeństwa,
- przemoc domowa,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- przestępczość i chuligaństwo,
- brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta powinna koncentrować się na poprawie jakości życia mieszkańców, wspieraniu osób w trudnej sytuacji oraz budowaniu bezpiecznej i zintegrowanej wspólnoty lokalnej. Jej głównym celem powinno być przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez rozwój usług społecznych, profilaktykę problemów i aktywizację mieszkańców.

W ramach strategii należy skoncentrować działania na kilku kluczowych obszarach:

- Profilaktyka uzależnień – prowadzenie działań edukacyjnych i wsparcia terapeutycznego, ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień od Internetu i telefonów.
- Wsparcie seniorów i osób z niepełnosprawnością – rozwój usług opiekuńczych, środowiskowych oraz programów aktywizujących.
- Pomoc rodzinom w kryzysie i osobom niezaradnym życiowo – edukacja w zakresie kompetencji wychowawczych i życiowych, asystentura rodzinna, doradztwo społeczne.
- Poprawa bezpieczeństwa i przeciwdziałanie przemocy – wzmacnianie współpracy służb, rozwój programów profilaktycznych oraz wsparcie ofiar przemocy.
- Rozwój oferty spędzania czasu wolnego – tworzenie zorganizowanych form aktywności kulturalnej, sportowej i społecznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- Integracja cudzoziemców – wspieranie adaptacji, nauki języka i działań integracyjnych budujących wzajemne zrozumienie i akceptację.

Celem strategii jest budowanie miasta przyjaznego, bezpiecznego i wrażliwego społecznie, w którym każdy mieszkaniec ma możliwość rozwoju, uczestnictwa w życiu społecznym i uzyskania potrzebnego wsparcia.

4. PLAN DZIAŁAŃ

4.1. MISJA

Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Mława to: „Mława, to miasto, które wspiera rodzinę, dąży do rozwoju lokalnej społeczności, aktywizuje grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w partnerstwie z instytucjami, Kościołem i organizacjami pozarządowymi”.

W pracach nad strategią przyjęto, iż osiągnięcie założonych celów odbywać się będzie przy wykorzystaniu istniejącego systemu pomocy społecznej i przy współpracy z instytucjami, Kościołem i organizacjami pozarządowymi.

Sukces strategii zależeć będzie od efektywności i skuteczności działań podmiotów realizujących poszczególne zadania, jak również od aktywności i zaangażowania osób zagrożonych wykluczeniem na rzecz zmiany swojej sytuacji.

4.2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

a. Wzmacnianie integracji społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu

Celem strategicznym jest budowanie miasta otwartego, w którym każdy mieszkaniec niezależnie od pochodzenia, wieku, statusu materialnego czy sprawności ma równe szanse uczestnictwa w życiu społecznym. Działania w tym obszarze powinny koncentrować się na integracji, wsparciu doradczym, organizacji spotkań międzykulturowych i projektów edukacyjnych. Ważne jest także wspieranie rodzin w kryzysie, osób długotrwale bezrobotnych oraz zagrożonych ubóstwem, poprzez aktywizację zawodową, doradztwo i rozwój kompetencji społecznych. Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej pozwoli skuteczniej przeciwdziałać zjawisku marginalizacji i budować wspólnotę opartą na solidarności.

b. Poprawa jakości życia osób starszych, z niepełnosprawnością i wymagających wsparcia

Strategia zakłada tworzenie przyjaznych warunków życia dla seniorów i osób z niepełnosprawnością poprzez rozwój usług opiekuńczych, środowiskowych i rehabilitacyjnych. Ważne jest zapewnienie dostępności infrastruktury miejskiej, transportu i informacji, a także promowanie aktywności społecznej i kulturalnej tej grupy mieszkańców. Działania mogą obejmować rozwój klubów seniora, zajęć

międzypokoleniowych, programów wolontariatu oraz wsparcie opiekunów nieformalnych. Celem jest umożliwienie jak najdłuższego samodzielnego życia i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

c. Profilaktyka uzależnień i promowanie zdrowego stylu życia

Celem strategicznym jest ograniczenie skali uzależnień, zarówno od substancji psychoaktywnych, jak i uzależnień behawioralnych (m.in. od Internetu, telefonu komórkowego czy gier komputerowych). Strategia powinna obejmować działania edukacyjne, profilaktyczne i terapeutyczne skierowane do dzieci, młodzieży, dorosłych oraz rodzin osób uzależnionych. Ważne jest zwiększanie świadomości społecznej w zakresie skutków uzależnień, rozwijanie oferty zajęć alternatywnych oraz wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców. Promocja zdrowego stylu życia poprzez sport, rekreację i kulturę powinna stanowić istotny element działań profilaktycznych.

d. Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie przemocy

Celem jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście oraz skuteczna walka z przemocą domową, przestępczością i chuligaństwem. Działania w tym zakresie obejmują rozwój systemu współpracy między instytucjami – policją, szkołami, instytucjami działającymi w zakresie wsparcia społecznego, sądem i organizacjami pozarządowymi – oraz prowadzenie programów profilaktycznych i edukacyjnych. Niezbędne jest wzmocnienie systemu wsparcia ofiar przemocy, w tym rozwój punktów konsultacyjnych i dostępności pomocy psychologicznej oraz prawnej. Budowanie poczucia bezpieczeństwa powinno również obejmować działania infrastrukturalne, takie jak poprawa oświetlenia, monitoring czy bezpieczne przestrzenie publiczne.

e. Rozwój aktywności społecznej i oferty spędzania czasu wolnego

Strategia zakłada wspieranie aktywności mieszkańców poprzez rozwój zorganizowanych form spędzania czasu wolnego, integrujących różne grupy społeczne i pokolenia. Miasto powinno inwestować w infrastrukturę sportową, rekreacyjną i kulturalną oraz wspierać inicjatywy oddolne, takie jak kluby młodzieżowe, świetlice środowiskowe czy lokalne stowarzyszenia. Celem jest stworzenie alternatywy dla zachowań ryzykownych, rozwijanie zainteresowań, budowanie więzi społecznych i kształtowanie postaw obywatelskich. Szczególne znaczenie mają działania kierowane do dzieci i młodzieży, które sprzyjają rozwojowi pasji, talentów i pozytywnych wzorców zachowań.

Podsumowując, realizacja powyższych celów strategicznych ma prowadzić do stworzenia miasta, które jest bezpieczne, otwarte, solidarne i wspierające. Miasta, w którym każdy

mieszkaniec – niezależnie od swojej sytuacji – ma możliwość rozwoju, uczestnictwa w życiu społecznym i poczucie przynależności do wspólnoty.

Cel strategiczny	Cele operacyjne	Źródła finansowania	Czas realizacji	Realizatorzy
1. Wzmacnianie integracji społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu	1.1. Organizacja działań integracyjnych 1.2. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych marginalizacją. 1.3. Wsparcie rodzin w kryzysie poprzez asystenturę rodzinną i doradztwo socjalne.	Budżet Miasta, Fundusze zewnętrzne	2026–2031	CUS, Urząd Miasta, PUP, MDK, organizacje pozarządowe, szkoły.
2. Poprawa jakości życia osób starszych, z niepełnosprawnościami i wymagających wsparcia	2.1. Rozwój usług opiekuńczych i środowiskowych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami 2.2. Rozwój klubów seniora i grup samopomocowych dla osób z niepełnosprawnościami 2.3. Wsparcie uczestnictwa seniorów, osób z niepełnosprawnościami i wymagających wsparcia w życiu społecznym	Budżet Miasta, Fundusze zewnętrzne	2026–2031	CUS, Urząd Miasta, PFRON, organizacje samorządowe.
3. Profilaktyka uzależnień i promowanie zdrowego stylu życia	3.1. Realizacja programów profilaktycznych w szkołach i placówkach oświatowych. 3.2. Wsparcie terapeutyczne i psychologiczne dla osób uzależnionych i ich rodzin. 3.3. Kampanie społeczne	Budżet Miasta, Fundusze zewnętrzne	2026–2031	CUS, Urząd Miasta, szkoły, organizacje pozarządowe, Komenda Powiatowa Policji, MKRPA

	promujące zdrowy styl życia i alternatywne formy spędzania czasu wolnego.			
4. Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie przemocy	4.1. Rozwój systemu współpracy między instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy. 4.2. Prowadzenie punktów konsultacyjnych i wsparcia dla ofiar przemocy. 4.3. Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa.	Budżet Miasta, Fundusze zewnętrzne	2026–2031	CUS, Urząd Miasta, szkoły, organizacje pozarządowe, Komenda Powiatowa Policji, MKRPA
5. Rozwój aktywności społecznej i oferty spędzania czasu wolnego	5.1. Tworzenie zorganizowanych form aktywności dla dzieci, młodzieży i dorosłych. 5.2. Wsparcie inicjatyw kulturalnych, sportowych i obywatelskich. 5.3. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i klubów młodzieżowych.	Budżet Miasta, Fundusze zewnętrzne	2026–2031	CUS, Urząd Miasta, MDK, MOSIR, szkoły, kluby sportowe, organizacje pozarządowe.

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH:

- Liczba rodzin i dzieci objętych różnymi formami pomocy przez CUS
- Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny
- Liczba osób uczestniczących w programach i projektach
- Liczba zorganizowanych grup wsparcia i grup samopomocowych
- Liczba seniorów i osób z niepełnosprawnością objętych opieką lub ofertą wsparcia środowiskowego
- Liczba funkcjonujących klubów seniora lub miejsc spotkań dla osób starszych
- Liczba osób objętych pomocą w punktach konsultacyjnych dla ofiar przemocy
- Liczba zorganizowanych zajęć, warsztatów, imprez i projektów dla mieszkańców

4.3. WDRAŻANIE I MONITORING STRATEGII

WDRAŻANIE STRATEGII		
ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
Przedłożenie strategii rozwiązywania problemów społecznych Radzie Miasta Mława	Dyrektor CUS Mława	IV kwartał 2025 r.
Przyjęcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na sesji Rady Miasta Mława	Rada Miasta Mława	IV kwartał 2025 r.
Umieszczenie strategii na stronie internetowej Miasta Mława.	Urząd Miasta Mława CUS Mława	IV kwartał 2025 r.
Opracowywania programów z uwzględnieniem projektów i zadań mogących uzyskać wsparcie ze środków pomocowych	CUS Mława	2026 – 2031
Realizacja zadań zgodnie z harmonogramem przyjętym w celach operacyjnych	Urząd Miasta Mława CUS Mława	2026 – 2031
MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII		
ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
Monitorowanie działań przyjętych w Strategii rozwiązywania problemów społecznych	CUS Mława	2026 - 2031
Przedkładanie raportów z przebiegu realizacji projektów i zadań zamieszczonych w programach operacyjnych.	CUS Mława	Do 28 lutego każdego roku za poprzedni rok Burmistrzowi Miasta Mława
Ocena realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych.	Burmistrz Miasta Mława	I kwartał każdego roku za rok poprzedni
Ewaluacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych	CUS Mława	Do końca każdego roku kalendarzowego
Aktualizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych	CUS Mława	wg potrzeb

5. UWAGI KOŃCOWE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawowy dokument planistyczny w obszarze polityki społecznej gminy. Jej realizacja ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców, wzmocnienie integracji społecznej oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Skuteczność strategii uzależniona jest od zaangażowania wszystkich podmiotów uczestniczących w jej realizacji – instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych, szkół, służb mundurowych, instytucji ochrony zdrowia, parafii, a także samych mieszkańców. Tylko wspólne działania i partnerska współpraca mogą przyczynić się do trwałego ograniczenia problemów społecznych oraz zwiększenia spójności i bezpieczeństwa lokalnej wspólnoty.

Realizacja strategii wymaga systematycznego monitorowania i ewaluacji. Wskaźniki realizacji będą stanowiły podstawę do oceny postępów, efektywności podejmowanych działań oraz identyfikacji obszarów wymagających dalszej interwencji. Wnioski z ewaluacji powinny być wykorzystywane przy aktualizacji strategii oraz planowaniu corocznych programów i projektów społecznych.

Strategia jest dokumentem otwartym i elastycznym – może być modyfikowana w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania społeczne, demograficzne i ekonomiczne. Kluczowe znaczenie ma utrzymanie ciągłości działań, racjonalne wykorzystanie zasobów finansowych i ludzkich oraz konsekwentne dążenie do realizacji celów strategicznych, służących poprawie dobrostanu mieszkańców gminy.

WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW

BDL GUS - Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

DPS - Dom Pomocy Społecznej

CUS – Centrum Usług Społecznych

KPP - Komenda Powiatowa Policji

NK - Procedura „Niebieskie Karty”

OZPS - Ocena Zasobów Pomocy Społecznej

PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PPP - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

PTUiW – Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia

SRPS - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

PUP - Powiatowy Urząd Pracy

SPZOZ - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

ŚDS - Środowiskowy Dom Samopomocy

SUO – Specjalistyczne usługi opiekuńcze

ZOW - Zespół Ośrodków Wsparcia

PCOM – Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne

ZUS - Zakład Ubezpieczeń Społecznych

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

TBS- Towarzystwo Budownictwa Społecznego

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba mieszkańców Miasta Mława w latach 2020 - 2024	10
Wykres 2 Przyrost naturalny na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024.....	11
Wykres 3 Saldo migracji na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024	11
Wykres 4 Struktura wiekowa mieszkańców Miasta Mława w latach 2020-2024	12
Wykres 5 Liczba cudzoziemców zameldowanych w Mieście Mława w latach 2020-2024	13
Wykres 6 Struktura wiekowa cudzoziemców w Mieście Mława w latach 2020 - 2024.....	13
Wykres 7 Podmioty gospodarcze na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024	14
Wykres 8 Bezrobocie na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024	15
Wykres 9 Dodatki mieszkaniowe w latach 2020-2024.....	17
Wykres 10 Mieszkańcy Miasta Mława korzystający z pomocy społecznej w latach 2020-2024	24
Wykres 11 Osoby korzystające ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2024	25
Wykres 12 Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024	26
Wykres 13 Bezrobotni na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024	31
Wykres 14 Osoby korzystające ze świadczeń opiekuńczych w latach 2020-2024.....	35
Wykres 15 Osoby korzystające z ŚDS i PCOM w Mławie w latach 2020-2024.....	39
Wykres 16 Pomoc materialna dla uczniów w latach 2020-2024	47
Wykres 17 Udzielone porady w ramach poradnictwa specjalistycznego w latach 2020-2024	50
Wykres 18 Liczba Niebieskich Kart w latach 2020-2024	52
Wykres 19 Płeć ankietowanych	54
Wykres 20 Wiek ankietowanych	55
Wykres 21 Wykształcenie ankietowanych	55
Wykres 22 Aktywność zawodowa ankietowanych.....	56
Wykres 23 Problemy społeczne dostrzegane na terenie miasta Mława	57
Wykres 24 Problemy społeczne dotyczące osób starszych i osób z niepełnosprawnością	59
Wykres 25 Działania mogące wpłynąć na rozwiązanie problemów alkoholowych, narkomanii i przemowy domowej w Mieście Mława.....	60
Wykres 26 Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców miasta Mława	61
Wykres 27 Problemy w zakresie edukacji uznawane przez mieszkańców Miasta Mława za najważniejsze	62
Wykres 28 Negatywne zjawiska dotyczące dzieci i młodzieży najczęściej dostrzegane przez mieszkańców Miasta Mława	63
Wykres 29 Działania mogące wpłynąć na rozwiązanie problemów społecznych Miasta Mława	64
Wykres 30 Potrzeby mieszkańców Miasta Mława realizowane w najmniejszym stopniu	65
Wykres 31 Formy usług społecznej najbardziej potrzebne mieszkańcom miasta Mława	66

Wykres 32 Grupy mieszkańców do których są kierowane usługi społeczne	67
Wykres 33 Ocena poziomu życia w mieście Mława w skali od 1 do 5, przy czym 1 to najniższa ocena, a 5 najwyższa	68

SPIS TABEL

Tabela 1 Rodzaje prowadzonej działalności gospodarczej na terenie Miasta Mława w latach 2020 -2024.....	14
Tabela 2 Mieszkania komunalne i socjalne na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024.....	16
Tabela 3 Przepięstwa i zatrzymania na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024	18
Tabela 4 Organizacje pozarządowe na terenie Miasta Mława w latach 2020-2024	23
Tabela 5 Powody udzielania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2020-2024	27
Tabela 6 Rodziny korzystające z powodu ubóstwa w latach 2020-2024	29
Tabela 7 Rodziny korzystające z powodu bezrobocia w latach 2020-2024	30
Tabela 8 Status osób bezrobotnych w latach 2020-2024	32
Tabela 9 Liczba mieszkańców Miasta Mławy w wieku poprodukcyjnym w latach 2020-2024.....	33
Tabela 10 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby w latach 2020-2024.....	34
Tabela 11 Programy realizowane na rzecz osób starszych i z osób z niepełnosprawnością w latach 2020-2024	36
Tabela 12 Osoby korzystające ze świadczeń opiekuńczych w formie pieniężnej w latach 2020-2024.....	37
Tabela 13 Osoby korzystające z dofinansowania ze środków PFRON w latach 2020-2024.....	38
Tabela 14 Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2020-2024.....	41
Tabela 15 Liczba osób korzystającym z Programu „Posiłek w szkole i w domu„ w latach 2020-2024.....	42
Tabela 16 Rodziny objęte pracą asystenta rodziny w latach 2020-2024	43
Tabela 17 Opłata za dzieci przebywające w pieczy zastępczej i w Domu Dziecka w latach 2020-2024.....	44
Tabela 18 Liczba osób korzystających z Fundusz Alimentacyjny w latach 2020-2024	45
Tabela 19 Świadczenia rodzinne wraz z dodatkami w latach 2020-2024.....	46
Tabela 20 Karty Dużej Rodziny w latach 2020-2024	46
Tabela 21 Wnioski na leczenie odwykowe w latach 2020-2024.....	48
Tabela 22 Osoby uzależnione i współuzależnione korzystające z Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnień w latach 2020-2024	49
Tabela 23 Wykroczenia popełnione z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w latach 2020-2024.....	50
Tabela 24 Bezdomność w latach 2020-2024	53

Aneks

Zwracamy się z prośbą o wypełnienie poniższej ankiety, na podstawie której zostanie opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Mława na lata 2026-2031.

Płeć

Kobieta

Mężczyzna

WIEK

18-25

26-35

36-45

46-55

56-65

66 i powyżej

Wykształcenie

Niepełne podstawowe

Podstawowe

Zasadnicze zawodowe

Średnie

Wyższe

Aktywność zawodowa

Pracujący

Bezrobotny

Emeryt/rencista

Student

1. Które z niżej wymienionych problemów dostrzega Pan/Pani na terenie Miasta Mława:

(można wybrać kilka odpowiedzi)

Bezrobocie

Uzależnienia

Niezaradność życiowa

Przemoc domowa

Ubóstwo

Problemy osób starszych

Bezdomność

Niepełnosprawność

Długotrwała lub ciężka choroba

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Samotne wychowywanie dzieci

Zaniedbanie dzieci
Przestępczość i chuligaństwo
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego
Brak mieszkań
Brak wsparcia w rodzinie
Brak poczucia bezpieczeństwa
Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa
Niski poziom aktywności społecznej
Migracja cudzoziemców

2. Które z niżej wymienionych problemów na terenie Miasta Mława Pana/Pani zdaniem powinny być rozwiązane w PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI :

(Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź)

Bezrobocie
Uzależnienia
Niezaradność życiowa
Przemoc domowa
Ubóstwo
Problemy osób starszych
Bezdomność
Niepełnosprawność
Długotrwała lub ciężka choroba
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
Samotne wychowywanie dzieci
Zaniedbanie dzieci
Przestępczość i chuligaństwo
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego
Brak mieszkań
Brak wsparcia w rodzinie
Brak poczucia bezpieczeństwa
Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa
Migracja cudzoziemców

3. Które z problemów społecznych uważa Pan/Pani za najważniejsze u osób starszych i z osób z niepełnosprawnością (można wybrać kilka odpowiedzi)

Samotność, izolacja, wykluczenie społeczne
Brak opieki ze strony rodziny
Niskie źródło utrzymania

Brak akceptacji w środowisku lokalnym

Ograniczony dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej

Ograniczone możliwości spędzania czasu wolnego

Bariery architektoniczne w miejscach użyteczności publicznej

Ograniczony dostęp do rynku pracy dla osób z niepełnosprawnością

Problemy psychologiczne i zdrowotne

Ograniczona ilość miejsc w placówkach wsparcia dziennego i placówkach zapewniających całodobową opiekę

Brak pomocy sąsiedzkiej

Zbyt małe wsparcie wolontariuszy

4. Które Pana/Pani zdaniem działania mogą mieć wpływ na rozwiązanie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej (można wybrać kilka odpowiedzi)

Zapewnienie dzieciom pomocy psychologa i pedagoga w szkole

Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży

Organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych

Udzielenie bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej

Działania profilaktyczne skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych

Współpraca z policją, organizacjami pozarządowymi i instytucjami wspierającymi osoby uzależnione

5. Czy czuje się Pan /Pani bezpieczny/a na terenie Miasta Mława ? Jeśli nie czuje się Pani/ Pan bezpieczna/y to proszę krótko opisać dlaczego

Tak

Nie

6. Które problemy w zakresie edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze? (można wybrać kilka odpowiedzi)

Niewystarczająca możliwość zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3

Niewystarczająca liczba placówek wychowania przedszkolnego

Niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci

7. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pan/Pani najczęściej? (można wybrać kilka odpowiedzi)

Demoralizacja

Zaniedbanie socjalne (niedożywienie, higiena)

Przemoc

Spożywanie alkoholu lub środków odurzających

Uzależnienie od komputera, telefonu i mediów społecznościowych

Izolowanie się od rówieśników i społeczeństwa

Niska samoocena

8. Które z działań mogą wpłynąć na złagodzenie lub rozwiązanie problemów społecznych

Miasta Mława (można wybrać kilka odpowiedzi)

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych
Aktywizacja i integracja społeczna
Organizacja czasu wolnego
Działania profilaktyczne w zakresie uzależnień
Działania w zakresie edukacji
Działania w zakresie sportu i rekreacji
Poprawa dostępu do służby zdrowia
Likwidacja barier architektonicznych
Działania w zakresie bezpieczeństwa
Pomoc osobom bezdomnym
Działania na rzecz osób starszych i samotnych
Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami
Działania na rzecz rodzin z dziećmi
Tworzenie nowych miejsc pracy
Organizowanie szkoleń i kursów podnoszących kompetencje i kwalifikacje zawodowe
Propagowanie zdrowego stylu życia
Doskonalenie kompetencji wychowawczych rodziców
Działania na rzecz dzieci i młodzieży
Edukacja społeczna

9. Które potrzeby mieszkańców Miasta Mława są obecnie realizowane w NAJMNIJSZYM stopniu (można wybrać kilka odpowiedzi)

Bezpieczeństwo publiczne
Oferta kulturalno-rozrywkowa
Opieka nad małymi dziećmi (żłobki i przedszkola)
Estetyka przestrzeni publicznych i zieleni miejska
Infrastruktura techniczna (wodociągi, kanalizacja, gospodarka odpadami)
dostęp do rynku pracy
brak informacji i promocji o wydarzeniach kulturalnych
Oferta związana z wydarzeniami sportowymi

10. Zaznacz poniżej formy usług społecznych, które Twoim zdaniem są najbardziej potrzebne mieszkańcom Mławy (można wybrać kilka odpowiedzi)

Usługi rehabilitacji domowej w miejscu zamieszkania dla osób chorych i z niepełnosprawnością
Usługa wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego
Usługa dla osób starszych i samotnych w osobie tzw. "Złotej Rączki"
Warsztaty aktywizujące osoby starsze i samotne

Transport dla osób starszych/ z niepełnosprawnościami w celu dowozu do ośrodków wsparcia, instytucji pomocowych, załatwiania spraw urzędowych

Opieka wytchnieniowa dla opiekunów osób starszych, samotnych, z niepełnosprawnością

Pomoc asystenta dla osób z niepełnosprawnością

Usługi mobilnego internetu dla osób starszych, samotnych, z niepełnosprawnością

Usługi pralnicze (np. pranie pościeli, firan, kocy, ręczników) skierowane do osób starszych, samotnych, z niepełnosprawnością

Szkolenia i kursy aktywizujące

Asystent rodziny

Pomoc żywnościowa

Akademia kompetencji wychowawczych

Karta Dużej Rodziny

11. Do jakich grup mieszkańców powinny być kierowane usługi społeczne (można wybrać kilka odpowiedzi)*

Rodziny z dziećmi

Seniorzy

Osoby pracujące

Osoby bezrobotne

Osoby z niepełnosprawnością

Młodzież i dzieci

Rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi

Osoby uzależnione

12. Jak ocenia Pan/Pani poziom życia w MIEŚCIE MŁAWA? (W skali od 1 do 5, przy czym 1 to najniższa ocena, a 5 najwyższa)

1.

2.

3.

4.

5.